

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:
= Megállapodás szerint. =

Nyilttér soronként 1 K.

Kéziratokat
nem küldünk vissza

Fenntartjuk!

Zalavármegye mult héten lezajlott közgyűlésén ismételtelen kijelentette, hogy a passzív ellenállás tárgyában hozott határozatait a miniszter megsemmisítő rendeleteivel szemben is fentartja. Álláspontjából nem enged egy vonalnyit sem.

El voltunk rá készülve, hogy a vármegye így fog határozni, mert nem határozhatott másként. Nem keltett egy szemernyi meglepetést, vagy bámulatot, hogy a törvényhatósági bizottság a kormány rendeleteitől, bármily szigorú és fenyegető hangon tartvák, nem ijedt meg, hanem halad a megkezdett uton tovább.

Elvi álláspontról van szó, amelyet félredobni még akkor sem lehet, ha a hatalom szava százezerszer tagadásba veszi is a vármegyék által vitatott igazságot. Ennek az elvi álláspontnak az igazságát egy évezred történelme bizonyítja; míg a kormány rendeleteiben nem tud másra hivatkozni, mint paragrafusokra, amelyeket úgy értelmez, ahogyan épen céljainak megfelel.

De még a paragrafusok magyarázatában is gyengébb fél a belügyminiszter, mint a vármegyék. Azokat az argumentumokat, amelyeket a vármegyei határozatok a passzív ellenállás tárgyában hoztak, megdönteni alig tudták a megsemmisítő rendeletek. Sőt Zala vármegye határozatainak indokait egyszerűen hallgatással mellőzik. Mert ezek a határozatok nem csak a törvények egyes rendelkezéseit kapják ki s nem csak az újabb közigazgatási törvények szempontjából tárgyalják a kormány hatáskörét s a vármegyék jogait, hanem alkotmányunk fejlődésének évezredes történetéből, az alkotmányjog sarkalatos tételeiből merítik azokat az indokokat, amelyekkel szemben minden ellenérv csak rabulisztika.

Vagy igaz az, hogy a kormánynak az országgyűlés ad felhatalmazást a közjövödelmek beszédésére és felhasználására, vagy nem igaz. Ha igaz, amint hogy ezt kétségbevonni még a legvakmerőbb császári biztos sem meri, akkor igaz az is, hogy

felhatalmazás nélkül egy garas felett sem rendelkezhetik, tehát adót be nem szedhet. A vármegye pedig nem kötelezhető arra, hogy törvénytelen cselekményhez segédkezet nyujtson.

A parlamentáris alkotmány sarktétele, hogy a kormánynak a parlament többségére kell támaszkodnia. Amint kiderül, hogy többsége nincs és azt megszerezni nem is képes, nem maradhat a helyén. Ha a helyén marad, szembe helyezkedik az alkotmánnyal, negligálja a törvényt, minden ténye ellenkezik az alkotmányosság elveivel és szentesített törvényeinkkel. Ha ez igaz, akkor a vármegyék által levont konzekvenciáknak is igazaknak kell lenniök. Hiába magyarázzák nekünk más-kép a paragrafust, a mi alkotmányos érzékünk így diktálja. A vármegyének igaza van s ahol az igazság, ott lesz a győzelem is.

Ősi hagyományunk az, hogy a vármegye az alkotmány bástyája. A vármegyék ellenállásában, önkormányzati jogában volt a nemzet ereje. Ezen a bástyán törtek meg az összbírodalmi törekvések, a nemzetiségi tulkapások s az elnémetesítésre irányuló törekvés.

Alkotmányos életünk újabb korszakában sokan vallották azt a nézetet, hogy a vármegyék alkotmányvédő szerepe lejárt s a népképviselői, parlamentáris rendszer, a miniszteri felelősségre alapított kormány forma feleslegessé teszik az alkotmány ősi bástyáit, amelyek elégedjenek meg a szűk körbe szorított autonómiával, a helyi érdekek szolgálatával s a legalsóbb foku közigazgatási teendőik ellátásával. Sőt tekintélyes politikusok vallották, hogy az új idők követelményeinek megfelelő igazgatási szervezet kifejlődésének akadálya a partikularizmus, amelyet a vármegyei rendszer fenntart és istápol.

Ez a nézet a modern haladás hiveinek szemében annyira tetszetős és elméletileg annyira igaznak látszott, hogy hadat izentek a vármegyei rendszernek, amelynek

jogait, tekintélyt, ősi hagyományokon alapuló hatalmát aláásták. Az állami akaratot mindig szembe állították az autonómiával s a vármegyét 1867-től kezdve már nem a nemzet multjából fakadt s a nemzet érdekeivel ugyanazonos intézménynek, jogaink és szabadságunk védő várának tekintették, hanem hatalmon levő politikusaink meghódítandó területnek tartották, amelynek jogaiból elvenni: államférfiúi siker. A siker pedig annál nagyobb volt, minél többet sikerült a vármegye jogaiból áldozatul hozni a centralizációnak.

Nem kellett egyéb, mint egy politikai válság, hogy a nagy tévedés nyilvánvaló legyen.

Olyan államokban, ahol a parlamentáris rendszer teljes tisztaságában kifejlődött, nincs szükség a parlamenten kívül levő alkotmány biztosítékokra. Érvényesül a többség s a többség tulkapásaival szemben áll az államfő veto joga. A hatalmi tényezők egyensúlyát biztosítja a törvény, amely megszabja a jogokat és köteleességeket.

Nálunk azonban bebizonyosodott, hogy alkotmányunkat a parlamentáris szervezet magában nem képes biztosítani, mert annak csak formáját s nem a lényegét vettük át. A rendi alkotmány nem volt tele elméleti igazságokkal, de legalább őszintén védelmezte a kiváltságokat. A parlamentarizmus szép elméleteket hirdetett, de nálunk tele van hazugsággal. Nem a nép akarata, hanem az uralkodó parancsa érvényesült s mikor a parancsszó egyetlen egy kérdésben ellenkezik a népakarattal, azonnal lehult az álarc s előttünk áll frivol meztelességében a parlamentarizmus köpönyegébe bujtatott abszolútizmus.

Lehet, hogy Bécsben nem akarják a visszafejlődést, de az bizonyos, hogy nem akarják a tiszta alkotmányosság felé való haladást. És ez elég arra, hogy félelmet és ellenállást keltsen a nemzetben. Mert egy ponton megállni semmiféle kérdésben nem akar. A fejlődés törvénye hatalmasabb minden emberi intézménynél s a gaz-

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle radio-aktív =

Igmándi

késérűviz, az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. =

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknél és székszorulásban szenvedőknek.

Csodálatos gyógyerejét az igmándi víz radium-tartalmának köszöni, amely tudományos alapon egyedül ezen forrásban lett felfedezve, miért is bevásárlásnál össze nem tévesztendő a közönséges késérűvizekkel. Főszéküldés a forrástulajdonos: Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél Komáromban. Kapható Zalaegerszegen Kaszter Sándor gyógyszerésznél, Gyarmati Vilmos, Kosztelitz Miksa urak fűszerüzletében. Kis üveg 30 f., nagy üveg 50 f. — Az egyedüli természetes késérűviz, amely kis üvegekben is kapható.

Mai számunk 14 oldal.

dasági és szociális téren való haladással nem lehet legyőzni azokat a törekvéseket, amelyek a nemzetek kialakulására, teljes konszolidálására irányulnak.

Az országgyűlés működését megbénítja a válság; az alkotmány parlamenti bizottságai elgyengülnek az abszolút akarat hatalma előtt.

Ilyen körülmények között a vármegyét maguk a viszonyok s az események kényszerítették bele az ellenállásba. És mikor napról-napra fenyegetőbben áll elének az abszolutizmus; amikor az alkotmányos élet alapelvei elhomályosulnak s a nagy vitában nem a törvények ereje, hanem a hatalom dönt: akkor mit tehettek mást a vármegyék, mint kimondták az ellenállást.

És Zalavármegye nem válaszolhatott másképp a miniszternek, mint azzal, hogy: amit mondtunk, azt fenntartjuk.

Zalavármegye közgyűlése.

Zalavármegye törvényhatósági bizottsága november hó 6-án Csertán Károly alispán elnöklése alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen újból fenntartotta előbbi alkotmányvédő határozatait s egyszersmind elhatározta, hogy a magyar ipar pártolása érdekében mozgalmat indít; szolgálatot kívánva ezzel is tenni a nemzeti ügynek; az ország gazdasági függetlenségére irányuló törekvéseknek.

A közgyűlés népes volt. A törvényhatósági bizottság tagjai azt hitték, hogy a kinevezendő főispánnal szemben követendő magatartását a vármegye már ezen közgyűlésén megállapítja. Ebbe a kérdésbe pedig sokan szerettek volna beleszólni, mert a főispáni beiktatás lesz a tüzpróbája a vármegye ellenállásának. Eddig csak a papíros, a határozatok beszéltek. A két ellenfél: a kormány és a vármegye csak messziről izengettek egymásnak. Elvi viták folytak; argumentumok harcoltak. A főispán kinevezése után azonban már nem csak elvi, hanem hatalmi kérdésekről lesz szó. Vajon a vármegye tudja-e bebizonyítani, hogy neki van igaza, vagy a kormány? A törvények erejére alapított passzív resistencia lesz-e az erősebb, vagy a királyi akaratra s az ultima ratióra támaszkodó hatalom? Ezek a kérdések vannak feltéve a főispáni beiktatás kockájára, amelyről még nem tudjuk, kinek mutat hatot vagy vakot? Az elméleti vitat-

kozás, a feliratozás teréről ebben a kérdésben átlépünk az élet talajára s a kormány által a főispánok után megindított akció sikerétől, vagy kudarcától függ a nemzeti ellenállás sorsa.

Bizony ez elég érdekes kérdés ahhoz, hogy a törvényhatósági bizottság tagjait feltűzelje. Várták is nagy érdeklődéssel a tárgyalását; de az elmaradt. És pedig elmaradt azért, mert a vármegye böles előrelátással még a törvény formáit sem akarta megsérteni. Rendkívüli közgyűlésen csak a tárgysorozatba felvett ügyek tárgyalhatók. A hatvanas bizottságnak a főispáni beiktatás megtagadására vonatkozó javaslata pedig a meghívók szétküldése után érkezett, tehát a tárgysorozatba felvehető nem volt. És a közgyűlés belenyugodott abba, hogy az indítványt nem tárgyalja, hanem utasítja az alispánt, hogy amint a főispán kinevezéséről értesül, rendkívüli közgyűlést hívjon össze.

A közgyűlés lefolyásáról a következő részletes tudósítást adjuk:

Arvay Lajos főjegyző jelentette a közgyűlésnek, hogy a belügyminiszter arra való hivatkozással, hogy a vármegye több főszolgabírája a katonai behívójegyek kézbesítését megtagadta, az alispánhoz rendeletet intézett, amelyben a behívójegyek kézbesítését elrendeli. Az alispán felterjesztést tett, hogy a rendeletet törvénytelennek tekinti s nem hajja végre. Az erre érkezett második rendeletben a miniszter újból utasította az alispánt a behívójegyek kézbesítésére s rendeletének foganatosításáról jelentést követelt. Az alispán az előbbihez hasonló előterjesztéssel válaszolt.

A közgyűlés zajos éljenzéssel helyeselte az alispán eljárását s a főjegyző által felolvasott javaslatot, amellyel a vármegye előbbi határozatait fenntartja, egyhangulag határozattá emelte.

Zalavármegye ezen közgyűlésében két határozatot hozott, amelyekben újból rámutat jogaira s álláspontjából nem enged. Közjogi érvekkel s a történelemből vett okokkal száll szembe a hatalmi szóval. Emellett egy újabb irányban is megnyilatkozik. Feleleveníti a védegyelet hagyományait, amelyeket az idő elhomályosított. Zalavármegyében Deák Ferenc volt a magyar ipar pártolásának apostola s vármegyéje átveszi az ő egyik leghatalmasabb eszméjét: az iparpártolásnak társadalmi uton való szervezését.

A szervezett társadalom ellenállása gazdasági felszabadulásunk hatalmasabb fegyvere, mint a vámsorompó s amikor Zalavármegye a hazafias felbuzdulást a magyar ipar pártolása érdekében is igyekszik kihasználni: a nemzeti ügynek nagy szolgálatot tesz s megmutatja az utat, amely az évszázados gazdasági elnyomatás alól felszabadíthatja, önállóvá, gazdaggá és szabaddá teheti Magyarországot.

A vármegye határozatait egész terjedelmükben közöljük.

Zalavármegye határozatai.

I.

A vármegye bizottsági közgyűlése már 16762/905. sz. határozatával felhívta a vármegye adózó polgárainak a figyelmét arra nézve, hogy adófizetési kötelezettségök az alkotmányellenes kormányzás megszűntével azonnal be fog állani visszamenőleg a multa néve is, mely okból kívánatos, hogy a legutóbb kivette volt adóknak megfelelő összegeket gyümölcsözőleg helyezték el azon célból, hogy említett honpolgári kötelezettségüknek az alkotmányos kormányzás bekövetkeztével mielőbb megfelelhessenek, a jövő alkotmányos kormányt mentül hathatósabban támogathassák és egyuttal önmagukat a fizetésképtelenség zavaraitól megmentsék. Majd pedig azon célból, hogy a gyümölcsöző elhelyezést elősegítse s ily módon az adózó közönséget azon anyagi károktól, amelyekkel az adóknak a hosszas törvényen kívüli állapotban való felszaporodása járhat, megóvja: a hatvanas bizottság indítványára 17347/905. sz. a. hozott határozatával felhívta a vármegye adózó közönségét, hogy mindaddig, amíg a törvényen kívüli állapot meg nem szűnik, az előző évi adóknak megfelelő összegeket a zalaegerszegi takarékpénztár részvénytársasághoz küldje be, ahol azok a hatvanas bizottság ellenőrzése alatt gyümölcsözőleg fognak kezelni. Egyidejűleg megbizta a hatvanas bizottságot, hogy a befizetések megkönnyítésére megfelelő nyomtatványokat küldjön szét. Továbbá az esetre, ha az alkotmány- és törvényellenes kormány a vármegyei tisztviselők javadalmazását beszüntetné: felhatalmazta a hatvanas bizottság elnökségét, hogy a tisztviselők fizetését a fentelődöttak szerint befolyandó összegekből a törvény- és szabályszerű levonásokkal kiutalja. Továbbá kimondta, hogy az így kiutalványozott összegek a törvényes állapot bekövetkeztével folyósítandó állami javadalmazásból visszatérítendőek és a befolyt összegek a befizetőknek kamatostól, de a kezelési költségek levonásával, visszafizetendőek. Végül határozata foganatosításával a hatvanas bizottságot bizta meg.

Ez a határozat a 107274/B. M. 905. sz. rendelettel azon indokolás mellett semmisítettett meg, hogy törvénybe ütköző, mert a vármegye — közigazgatási kiadásainak fődözésére — az adófizető polgárok hozzájárulását csakis a megyék háztartásáról szóló 1883. 15. t-cikkben meghatározott pótdadó alakjában és az abban előírt alakosságok betartása mellett veheti igénybe s ennél fogva nem hívhatja fel az adózókat arra, hogy önkéntes adományokkal járuljanak a házi pénztárt terhelő kiadások fődözéséhez.

A vármegye bizottsági közgyűlése ezt a rendeletet törvénybeütközőnek nyilvánítja és ezzel, valamint a 113795/B. M. 905. sz. rendelettel szemben is 17347/905. sz. határozatát egész ki-

Az emlékpénz.

Két kőműves dolgozott a forró napon, Bagi a tornácról nézte, amint az új ház fala lassan-lassan kiemelkedett a földből. Nyugodtan eregette a füstöt; öregedő, kövéres, egészséges arcán mosolygó derű ömlött el s fiatalosan csillogott a szeme s valami régi, régi nóta édesbus vidámsága röpködött a lelke körül.

Az egyik kőműves, egy hajlott dereku, öregedő ember letette a kanalat, megtörölte homlokát s odaszólt a mellette dolgozó legényhez:

— Hallod-e? Van egy kis dohányod?

— Ami a pipámban van — szólt a legény.

— Hát pénzed?

— Az se igen kerül. Péntek délután van.

— Ejnye. Hun szerezzek egy kis dohányt? — morgott az öreg. — Bezzeg pipázik az öreg Bagi. Vagy tán nem is öreg. Nem öreg az ilyen ember, ugye ősém? Hogy eregeti a füstöt! Egész legényember lett az öregből, amióta az asszonyt eltemette. No lám házasodik! Tudod-e? — fordult jelentősen a fiatalhoz.

A fiatal vállat vont.

— Tudom.

— Azt is tudod, hogy kit vesz el?

— Azt is tudom.

— Osztán nem is bánod? — folytatta az öreg

s a szemébe nézett a fiatalnak. — Azt gondoltam, úgy vélekedtem . . .

— Akármit gondolt kend!

Az öreg hunyorított, azután biccentett egyet a fejével.

— Hát pedig tüzes szép menyecske. Kívánatos. Patyolat a bőre. Lányunk is híres vót a szép Kelemen Vera. Láttam, amit láttam, előttem hiába tagadod.

— Akkor fogja be kend a száját.

— Eddig se szóltam. Nem vagyok én kofa!

Amit láttam, azér jól láttam, amikor azt a kis reparációt végeztük náluk, mikor még életbe vót az ura, de hát, hogy ha nem kerültök össze?

— Két kódnus? Mit csináljunk? Ami vót, azér megvan, tudja kend — mondta szikrázó szemmel a legény. — Megtanáljuk egymást, amikor akarjunk. Ilyen az élet, öreg komám.

Bagi lassan lejött a tornácról. Kivette a pipát a szájából, pedert egyet a bajuszán, megállt az öreg kőműves előtt. A szája körül mosoly játszadozott, amint belenyult a zsebébe s egy fényes, vadonatúj forintot huzott elő s a kőműves felé tartotta, csillogtatta a pénzt a nap fényében s szeliden, meleg beszéddel kezdte:

— Nézze kend. Az emlékpénz. Ez lesz az emlékpénz. Befalazzuk, tudja kend. Amint már szokás. Azt mondják, szerencsét hoz. A szerencse

pedig ránk fér, az istenáldása, hogy új életet kezdék én is, tudja kend.

Megráncigálta a ködmönét, derekát kiegyenesítette s folytatta:

— Hogy új házat építék, hogy új asszonyt hozok a házhoz.

Az öreg kőműves bólintott s a fiatal felé nézett, aki buzgón rakta a falat.

— Nohát. Itt van. Fogja kend. Angyalos forint! Falazza kend jól be.

S átadta az ezüstforintot.

Az öreg kőműves mohón nézte a pénzt.

— Milyen szép fényes, mondta s megcsillogtatta a forintot a nap fényében.

— Legyen olyan tiszta az új asszony erkölce, hűsége — mondta az öreg Bagi meghatottan.

— Ugy legyen — mormogta utána az öreg kőműves s a szemét összehuzta.

— Mert mint jó háznak jó alapja, jó életnek asszonyhűség a fundamentuma — folytatta Bagi.

— Ugy van — dörmögte az öreg kőműves, aztán felkapott a kanálra egy csomó habarcsot, rátette a forintot az épülő falra, rácsapta a habarcsot s kezdte elegyengetni a téglán. Majd hirtelen egy téglarúka felé mutatott s az öreg Bagihoz fordult.

— Ejnye, nézze kigyelmed, adjon onnét egy

terjedésében föntartja, mert azzal senkit sem kötelezett fizetésre s annál kevésbé vetett ki pótdadót sem közigazgatási, sem más célra, hanem csupán azon hazafias kötelességet teljesítette, hogy az állami háztartás egyensúlyát a jövő alkotmányos kormányzás idejére lehetőleg biztosítsa, az adózó honpolgárok érdekeit óvja, tisztviselőit az alkotmányellenes kormányzat ellenében védje s az esetleg tőlük megvonandó javadalmasz tekintetében kárpótolja.

Eszerint a hivatkozott 1883. 15. teikk egyáltalán nem jöhet alkalmazásba. De nem vonható le abból a rendeletben foglalt következtetés sem, mert különben az állam polgárai megfosztatnának azon ősi joguktól, hogy a haza érdekéből és önjavukra hozzájuk intézett figyelmeztetésre hallgassanak és önmaguktól járuljanak amaz érdekek istápolásához, tisztviselőik kártalanításához.

De törvényszerű és jogos a határozat azért is, mert társadalmi tevékenységet kelt föl a haza javára s ebben semmiféle törvény sem korlátozza, sőt alkotmányvédő feladata és azon jogköre, mely szerint közérdekű és országos ügyekkel foglalkozhat, egyenesen arra kötelezi, hogy a társadalmat ébren tartsa és öntevékenységre buzdítsa, különösen oly válságos időkben és oly téren, amikor és amelyen a hatalom és erő kiválólag ő nála összpontosul.

Ezt a társadalmi tevékenységet akarta a vármegye bizottsági közgyűlése fölkelteni annál inkább is, mert lélekemelő példát látja a történelemben annak, hogy mit művelhet a társadalom. Ily magasra példája annak az is, hogy a hazai ipar védelmére az 1844-ik évben országos védegyelet szerveztetett azért, mivel a legutolsó századok önkényuralma az országnak nemesak politikai függetlenségét, hanem gazdasági önállóságát is tönkretévesztette és Magyarországot Ausztria gyarmatává tette. Ugyanis: arra szemelte ki Magyarországot az önkényuralom, hogy Ausztria iparát olosó nyers anyagokkal, sűrűbb népességét pedig olosó élelemmel lássa el és Ausztria iparának piacul lekösse. Ezért a külföldi gyártmányok behozatalát részben eltiltotta, részben pedig magas vámokkal megnehezítette s amennyiben Ausztrián keresztül Magyarországra hozattak, még átviteli vámokkal is megterhelte. Ausztria iparát más módokon is támogatta; de a felsőmagyarországi szövö- és ércipart teljesen elhanyagolta azon világos kijelentéssel, hogy amíg Magyarország nem lép arányos egyenlő viszonyban a többi örökös tartománnyal, addig a kincstár nem segíyezhet oly kézműipart, mely az örökös tartományok elemét esökkenti. Az osztrák iparcikknek vámentes utat nyitott Magyarországra, sőt azon keresztül külföldre is. Mindezzel a magyar ipar fejlődését megbénította s emellett elérte azt, hogy külföldi gyárosok magok alapítottak új telepeket Ausztriában és hogy ennek ipara, minden verseny ellen biztosítván, jelentékenyen fellendült. Másrészt azon-

téglát, egy szép téglát keressen kigyelmed, amint-hogy ugy illik.

S amíg Bagi a téglát kereste, ügyesen kikapta kétujjával a habarcs közül a pénzt, gyorsan a zsebébe csusztatta, hirtelen lesimította a pénz helyét s nagy buzgalommal folytatta a munkát.

Bagi odaadta a téglát a kőművesnek. Mosolygott. Kövéres arcára jóleső, elégedett érzés ült.

Alkonyatkor, munka után pedig megkínálta Bagi az öreg kőművest egy ital borral.

— Hála Istennek, jól halad — mondta a kőművesnek s egy pillantást vetett az épülő házra.

— Jól halad — mondta az öreg kőműves.

— Hogy az emlékpénz is benne van.

— Benne van — mondta az öreg kőműves s egyet hunyorított.

— Jól be van falazva — beszélt vidáman Bagi.

— Be ám.

— Onnét ugyan senki ki nem veheti.

— No, onnét nem — mondta meggyőződéssel a kőműves.

Már tavaszodott, amikor egyszer az öreg kőműves Bagiék felé járt. Még az ősszel tető alá került az új ház s hazavitte Bagi az új menyecskét. Csendesesen alkonyodott. Bagi a kis kapuban ült. Az arca még kövérebb, még egészségesebb volt,

ban megnehezítette azt, hogy Magyarország külföldre adja el terményeit s illetéknép Ausztria az olosó piactól ellessék. Sőt egyes terményeknek, pl. a gyapjunak a kivitelét meg is tiltotta; a magyar bor kivitelét pedig ahhoz kötötte, hogy azzal ugyanoly mennyiségű osztrák bor szállítsassék ki és így Ausztriának nemesak iparát, hanem még nyers termelését is Magyarország rovására fejlesztette és ezt az országot a gyarmatokénál is rosszabb sorsra kárhóztatta. Ehhez járult, hogy bekövetkezett az is, amire Ausztria számított, hogy t. i. a külföld a magas osztrák vámokért viszonzásul a magyar nyers terményekre vetett nagy vámokat s ezzel szintén meggátolta a nyers termények kivitelét, megfelelő értékesítését és Ausztriát a magyar piac korlátlan urává tette.

Az országos rendek az 1634/5-iki országgyűlés óta többször feljajdultak az osztrák vámrendszer s annak következménye, az ország súlyos közgazdasági állapota miatt. De hasztalanul. Végre az 1844-iki országgyűlésen maguk akarván megállítani a vámrendszert, azt kérték a kormánytól, hogy a szükséges statisztikai adatokat közölje. Azonban a kormány folyton halogatta a feleletet és végül kijelentette, hogy csak a jövő országgyűlésen közölheti a kívánt adatokat. Ez a válasz olyan óriási elégtelenséget és ingerültséget keltett, hogy annak hatása alatt a nemzet vezérfiai országos védegyeletet alapítottak azon jelszóval, hogy »minden magyar ház küszöbén állíttassék vámsorompó az ausztriai gyártmányok kizárására,« vagyis minden magyar ember tegyen fogadást, hogy nem vesz osztrák gyártmányt. E védegyelet eszméje oly nagy lelkesedéssel karoltatott fel, hogy a bécsi kormányt erősen megdöbbentette s a politikai viszonyok alkotására is jótékony befolyást gyakorolt, a pár év múlva rendezett parlamenti bizonyította, hogy az országon kívül is figyelmet ébresztett.

Meggyőző tanulság ez arra nézve, hogy nem kell, nem szabad mindent az államtól várunk, hanem minden egyesnek és a társadalomnak is kötelessége, hogy a maga körében és erejével s erőt egyesítve saját és a haza érdekeit előmozdítsa. S fokozott mértékben előtérbe lép ez a kötelesség most, amikor gazdasági önállóságunkat ismét komoly veszély fenyegeti.

A vármegye bizottsági közgyűlése távol áll attól, hogy e téren harcot idézzen elő akár Ausztriával, akár a külfölddel szemben. Ellenkezőleg az az óhajta, hogy azokkal kölcsönös méltányosság alapján rendezzük közgazdasági viszonyainkat és tőként Ausztria népeivel minden idegen célt szolgáló befolyástól és nyomástól menten intézzük el közös érdekű ügyeinket a két állam önállóságának, függetlenségének és alkotmányosságának követelményei szerint. Ez azonban korántsem áll utjában annak, hogy védjük, fejlesszük iparunkat és hogy közgazdasági viszonyainkat a virágzó iparnak megszámlálhatlan sok irányu jótékony hatásával

a szemébből nyugodt életvidámság, elégedett öröm sugárzott. Felugrott a kispadról s megállította az öreg kőművest.

— Messze-e? De rég láttam kendet!

Az öreg kőműves megállt.

— A városban dőgoztunk a télen.

— Kerüljön belől kigyelmed egy-két szóra!

S már is betolta az öreg kőművest a kapun. A tornácra leültek, beszélgettek. A menyecske meghallotta a hangjukat s kijött a tornácra. Amint megpillantotta az öreg kőművest, fehérség öntötte el az arcát, aztán szótlanul letelepedett melléjük, fészkelődött a széken s odaszólt Bagihoz:

— Hozzék egy kis italt kigyelmed!

Bagi felállt, bement a kamrába. Az asszony hirtelen felugrott, az arca kigyuladt, a szeme csillogott s mély sóhaj szakadt fel a lelkéről. Elkapta az öreg kőműves kezét s hevesen mondta:

— Mondja meg neki, hiszen tudja kigyelmed

— tudja, se éjjelem, se nappalom, két hónapja hogy nem láttam. Az éjjeleka várom, mondja meg kigyelmed, biztosan várom, a kapuban, éjfél után, nem lesz hódvilág.

A lelkéről foszlott le ez a pár szó. Végigsimította a homlokát. Lecsitult. Leült s a fejét lehajtotta.

Bagi jött a kancsó borral, mosolygott s messziről kiáltotta:

is előmozdítsuk. Sőt ezt parancsolják összes létérdekeink. Az a körülmény pedig, hogy a nemzet önállóságát kíván gazdasági téren, égetően szükségessé teszi, hogy erre a talajt a hazai ipar pártolásával is előkészítsük s azt a rázkódtatást, mellyel a rendszerváltozás járhat, ily módon is enyhíteni s az önállósítás akadályait megszüntetni igyekezzünk.

Ennélfogva a vármegye bizottsági közgyűlése szükségesnek tarja, hogy az 1844-ik évi mozgalomhoz hasonló szellemű társadalmi mozgalom indíttassék a hazai ipar oltalmára. Szükségesnek látja ezt annál inkább is, mert a viszonyok — sajnos — azt mutatják, hogy az országgyűlés nem jut egyhamar abba a helyzetbe, hogy törvényhozási intézkedésekkel készítsse elő a gazdasági különválásnak korszakot alkotó és szebb, jobb jövőt hozó s új meg új erőforrásokat nyitó nagy munkáját. De általában véve szükségesnek véli ezt azért is, mert a viszonyok e téren igen hátraszorítottak bennünket és ezért ugyan sok a pótolni való. Ily körülmények közt pedig nincs, nem lehet semmi halogatás, mert minden késedelem veszéllyel van egybekötve. Hozzájárul ehhez, hogy ha nem terjeszkedünk azon túl, amink van: a takarékoság szellemét ápoljuk s annak előnyeit szerezzük meg.

A vármegye bizottsági közgyűlése tehát figyelmébe ajánlván mindezt a vármegye hazafias közönségének, fölkéri azt, hogy a maga körében és társadalmi tevékenység útján a hazai ipart tőle telhetőleg támogassa; a külföldi áruk iránt itt-ott mutatkozó előszeretettel s a honi cikkek iránt helyel-közzel fel-feltűnő előítélettel szálljon szembe; ápolja s terjessze a takarékoság szellemét s elégedjék meg azzal, amink van, mert csak ily módon érhetjük el iparunk terjedését, fejlődését, versenyképességét s ennek áldásait. Fölkéri továbbá a hatvanas bizottságot, a vármegyei gazdasági egyesületet s a vármegyében létező ipari és kereskedelmi egyesületeket, hogy ez irányban hathatósan közreműködni sziveskedjenek.

II.

A vármegye bizottsági közgyűlése 16762/1905. jkv. 412. sz. határozatának indokaival törvényes alapokon és előző kormányrendelet nyomán kimutatta azt, hogy ugy az önként befizetni szándékolt adók elfogadása, mint a hadseregbe vagy honvédségbe önként belépni kívánók belépéséhez szükséges hatósági közreműködés is törvénybe-ütköző, mert az országgyűlés által meg nem szavazott adók behajtásával és az országgyűlés által meg nem ajánlott ujoncok kiállításával azonos.

Olyannyira kétségbevonhatlan ez a tény, hogy bővebb bizonyítása annál inkább sem szükséges, mert a 107274/B. M. 1905. sz. rendeletnek egy szava sincs az említett 16762/905. sz. határozat indokolására. Lehetséges, hogy ennek az oka,

— Anyukom! Egy kis harapnivalót!

Az asszony bement a pitvarba, Bagi töltött a kancsóból s amint a poharat felemelte, vidáman mondogatta:

— Szép ház! Nagyon szép ház! Jó ház! Jól megcsinálták kendtek! Hej, mondtam: jó háznak jó alapja, jó életnek asszonyhűség a fundamentuma!

Aztán kocintottak. A kőműves ivott, letette a poharat, megtörölte a bajuszát, pislogott s lassan kérdezte:

— Hát jó az új élet? Az új asszony? A menyecske?

Bagi egy meleg pillantást vetett a pitvar felé s az arca sugárzott, amint mondta:

— A lelkem! Az anyukom? Jó asszony! Derék asszony! Szelid! Hűség! — Tiszta az erkölése! Olyan tiszta, mint akár az a fényes forint, tudja kigyelmed? Aki a ház sarkában van. Jól be van falazva, he-he!

Megfogta félkezével a kőműves vállát, barátságosan megrázogatta.

— Angyalos forint vót! Angyalos forint! — kiáltotta s nevetett, kacagott, tisztán, ércesen, a lelkéből feltörő bizalom és boldogság őszinte, meleg, sugaras hangján.

Pásztor József.

hogy a kormány hatalmára, erre a nyers erőre támaszkodva, választra, cáfolatra sem méltatja a vármegye indokait. Ezzel azonban feladata ellen vét, kötelességét sérti és önkényuralmat folytat. De inkább lehetséges, sőt bizonyos, hogy képtelen amaz érveket megdönteni s ezért mellőzi hallgatással azokat. Ezzel pedig álláspontja törvénytelenességét, tarthatatlanságát bizonyítja. De bármiként álljon is a dolog: annyi bizonyos, hogy a kormány a legutolsó századok önkényuralmi irányát és példáját követve, törvény ellenére akar adót szedni és katonát állítani. Eljárása teljesen beleillik ama sötét századokba, melyekben a nemzet alkotmánya, jogai, törvényei és akarata semmibe sem vették s az uralkodók kegyencei az országgyűlés mellőzésével kormányoztak, minden hatalmat magukhoz ragadtak s ezzel a nemzet önrendelkezési jogát elkobozták, alkotmányát eltörölték és — mint különösen a kassai generalis — nyíltan kimondták, hogy a király megbízásából minden szabadságnak véget vetnek, még ha ez az ország elpusztulásával járna is; a vármegyétől pedig föltétlen engedelmisséget, a törvénytelen rendeletek végrehajtását követelték; majd pedig, mikor a főispánok hatalma tehetetlennek bizonyult a vármegyék alkotmányos ellenállásával szemben, azok helyébe administratorokat, királyi biztosokat küldöttek azon utasítással, hogy a fő- és alispáni hatóságot magukhoz ragadják és minden eszközzel mindent elkövessenek a vármegyék elnyomására és amidőn ez a kísérlet is hajótörést szenvedett, katonai karhatalmat adtak a királyi biztosok rendelkezésére s először eltöltötték azt, hogy a megyék körleveleket intézzenek egymáshoz és érzelmeiket, szándékaikat közöljék azokban egymással; majd pedig a megyegyűléseket is betiltották s ezzel a vármegyei ősi intézményt, az alkotmány egyik hatalmas védbástyáját is lerombolták; a törvények védelmezőit felségsértési pörökbe fogták; az idegen nemzeti ségi törekvéseket a magyar ellenében támogatták, sőt szították; hivatalos nyelvű a németet tették azon világos kijelentéssel, hogy az a különböző tartományok népeit összeforrasztandja; az országot Ausztria gyarmatává süllyesztették alá, ezzel gazdasági érdekeit is feláldozták és koldussá tették s a nemzet félrevezetésére kir. manifestumokban azt hirdették, hogy mindezt nem a szabadság megromlására, hanem az ország és a nép védelmére teszik! Mindezzel több ízben oly védelmi harcokba szorították a nemzetet, amelyek vérpatakokkal öntözték hazánk béréit és rónáit. Ezzel azonban nemcsak nem törődtek, hanem ellenkezőleg egyenesen erre törekedtek azért, hogy a jogeljárás elve alapján teljesen leigázhassák az országot és kivételes bíróságok s a bitófa segítségével vérbe fullasszák, megsemmisítsék a nemzetet. De rosszul számítottak, mert a magyarok alkotmány- és szabadságszeretete mindig oly erős szikla volt, amelyen minden önkényuralmi kísérlet megtört s a harcok szenvedéseit mindenkor az alkotmány elismerése és diadala követte. És rosszul számítottak, mert nem tudták feledni sem kudarcukat, sem a két állam összeolvasztásának, sem a korlátlan uralomnak ábrándjait és nem tanulták meg, hogy az eszmét nem lehet sem börtönbe zárni, sem vérben elfullasztani, mert a vérpád új vértanúk szülője s az eszme legbiztosabb terjesztője! Így aztán mindig beteljesedett az az örök igazság, hogy a történelem elsőpri azokat, akik belőle okulni és feledni nem tudnak! S II. József, a császár, aki eltérve elődei szokásaitól, nem koronáztatta meg magát magyar királlyá azért, hogy ne legyen esküszegő, mert arra az alkotmányra kellett volna eskü tennie, amelynek megsemmisítését tette élete főfeladatává: uralkodása végén belátta, hogy nem az az ut vezet a nemzet boldogulására, melyet ő jelölt ki számára s kénytelen volt halála előtt összes törvénytelen rendeleteit visszavonni.

A vármegye bizottsági közgyűlése benső megdöbbenéssel látja, hogy ez a sötét mult ismétlődik; de meg is rendül egész valójában, midőn egyrészt arról kell meggyőződnie, hogy nincsen biztosítéka annak az alkotmánynak sem, amely a honfoglalásnak ikertestvére és sem születését, sem kifejlődését nem köszöni sem fejedelmi ajándéknak, sem forradalomnak, mert az első fejedelmel kötött és ünnepélyesen vérrel megpecsételt kétoldalú szerződésen alapul s a nemzet és a királyok által alkotott alaptörvényekkel, a királyokkal kötött trónöröklési szerződésekkel, királyi hitlevelekkel és esküvel van megerősítve és fejlesztve; másrészt pedig azt tapasztalja, hogy a parlamentáriszmus azon eszméje, hogy a nemzettel

egy szellem és irány hassa át az uralkodót és a kormányt, nem valósulhat meg, ha akadnak férfiak, akik előtt — a hosszú tanulságos mult tapasztalatai után is — szentebb a fejedelem parancsa, mint a nemzet akarata és a haza boldogsága és akiknek elviselhetlenebb a szabadság küzdelme, mint a szolgaság nyugalma.

Ez a szomorú tény már magában véve is azon sötét multba vezet vissza, mely eléggé megtanultatta velünk, hogy az alkotmánynak csakis ott van igazi értéke, ahol egyetlen ember sem akad a törvénytelen rendeletek végrehajtására. De különösen reámutat történetünk két lapjára, melyek egyikén az 1649: 44. teikk van följegyezve, amely beestelenség terhe alatt megtiltotta az országgyűlési rendeknek, hogy az országgyűlés alatt bármely kitüntetést vagy jutalmat elfogadjanak; a másikra pedig az van bevésve, hogy az 1790-iki országgyűlés tagjai esküt tettek arra, hogy tanácskozásaikban az udvarnak semmi kegye, vagy ígérete által sem engedik magukat a közjó érdekétől eltántorítani!

Ime az ősök példája, mely hamarosan megtermette áldásos gyümölcseit az 1790/1-iki törvényekben, amelyekkel alkotmányunk, önállóságunk és függetlenségünk újból elismertett. Ezt a példát kell híven követnünk, mert a haza minden előtt van és már nem kiskorú ez az ezeréves hon, nem szorult semmiféle gyámkodásra sem, maga érzi, maga tudja legjobban, hogy mire van szüksége boldogulásához! Ezt a példát, a közjó érdekét kell szem előtt tartanunk, mert különben elsodor az a tátongó örvény, amely alkotmányunkat és jogainkat fenyegeti és bekövetkezik reánk nézve Köleseyként az, hogy a kegyelem gazdag forrása az utolsó oseppeig egyszerre kiapad és az örök vigasztalás millió sugára egyetlenegy percben elsötétedik!

A vármegye bizottsági közgyűlése mindezeknél fogva fentidézett 16762/1905. számú határozata alapján, mellyel amellet, hogy az önkéntes adók elfogadása és az önkéntesek állítása törvénybeiktöz, azt is kimutatta, hogy a jelenlegi kormány nemcsak alkotmány- és törvényellenes, hanem oly önkényuralmi kormány is, amelynek összes rendeletei olyannyira törvénytelenek, hogy azoknak — a törvény uralmának biztosítása érdekében — nemcsak engedelmeskedni nem szabad, hanem ellenszegülni kell, mert nem a hatalomnak, sem eszközeinek, hanem magának a törvénynek vagyunk alárendelve; — továbbá tekintettel f. é. október hó 19-én 19652/1905. sz. a. hozott határozatára, melyben cáfolhatlan érvekkel bizonyította, hogy az országgyűlésnek költségvetésen kívüli állapotban történt s ezen állapotot kétségkívül a jövő évre is kiterjesztő folytonos elnapolása s ezzel kapcsolatosan a kormány kibuvása felelőssége s a parlamenti ellenőrzés alól, továbbá a nemzet vezérfráinak mult szept. hó 23-án a bécsi császári palotában történt lealázó fogadtatása és az ugyanakkor elhangzott királyi ultimatum, kijelentés és fenyegetés, valamint a kormány újabb kinevezetése is mind a könyörtelen önkényuralom csalhatlan jelenségei; — továbbá tekintettel arra, hogy a törvényhatóságok a kormánynak a meg nem szavazott adók behajtására és a meg nem ajánlott újoncok kiállítására vonatkozó rendeleteit az 1886: 21. tc. 20. §-a értelmében nem tartoznak végrehajtani s ez a rendelkezés nemcsak a fenthivatkozott és meg nem döntött indokok értelmében, hanem az országos közvélemény szerint is az önként fizetni kívánt adók és a véderő tagjaivá önként jelentkezők elfogadására irányított kormányrendeleteket is magában foglalja, emellet pedig oly föltétlen rendelkezés, hogy egyáltalán nem vonható az idézett törvény 19. §-ának azon intézkedése alá, hogy ha a miniszter a törvényhatóságot hozott határozatának fogantatásától másod ízben is eltűntja, a kormányrendelet azonnal és föltétlenül végrehajtandó és csupán ennek utána és csak annyiban szolgálhat közgyűlési vita és határozat tárgyául, amennyiben a törvényhatóság a kormány eljárását sérelmesnek találván, a képviselőháznál keresne orvoslást; — továbbá tekintve, hogy a kormány folyton elnapoltatván az országgyűlést, a törvényhatóság azon jogát, hogy a képviselőháznál keresen orvoslást, nem gyakorolhatja azzal a hatállyal és gyorsasággal, amelyet az idézett szakasz, mint jelentékeny alkotmánybiztosíték olyannyira megkövetel, hogy alkotmányos kormány nem is élhet e szakaszban biztosított jogával olyankor, amikor az országgyűlés szünetel; — továbbá tekintve, hogy ugyanezen szakasz szerint hasonló kormányrendeletekben mindig határozottan kifejezendő,

hogy azok halaszthatlan végrehajtását az állam veszélyeztetett érdekei követelik, a szóban levő miniszteri rendeletek azonban mit sem szólnak erről és így ez okból sem birhatnak azzal a hatállyal, amellyel a kormány azokat felruházni akarja; — végül tekintve, hogy az idézett 20. szakasz oly biztosítéka alkotmányunknak, melyet a törvényhatóságok, mint az alkotmányosságunk az 1848: 3. és 16. törvénycikkben megjelölt védbástyái, bár honnét származik minden támadás ellen megóvni tartoznak: a 107274/B. M. 1905 sz. rendeletet törvénybeiktözöknek nyilváníta s előzőleg hozott 13103/1905. és 16742/1905. sz. határozatait mindenben fentartja; egyidejűleg pedig a kormány törvénytelen eljárásáért a képviselőháznál keres orvoslást.

Szüret után.

II. Mult számunkban azt állítottuk, hogy Magyarországon borban tulprodukción van. Többet termelünk, mint amennyit el tudunk fogyasztani. Nem állítjuk azt, hogy a mi boraink egyáltalában nem fogyhatnának el belföldön, mert a termelés a lakosság számához viszonyítva nem olyan rettenetes nagy; de gazdasági és társadalmi viszonyaink olyanok, hogy az egész termés itthon fogyasztásra nem találhat.

A legjobb fogyasztó lenne a munkás nép, amelynek foglalkozása a szeszes italt megköveteli. De a munkás nép részére annyira meg van drágítva a bor, hogy mai kereseti viszonyai mellett csak elvétve jut hozzá s kénytelen a pálinkához folyamodni. A bor árát pedig a népre nézve a fogyasztási adó s az ezzel összefüggő forgalmi korlátozások szöktetik fel.

A termelő ma már közönségesebb borát szívesen adja nagyban 24—32 fillérért, sőt olcsóbban is. A kisgazda, akinek a termése nem akkora, hogy a borkereskedő vagy nagyobb keresmáros szívesen vásárolja, kénytelen borait kiskeresmárosoknak, vagy ügynököknek hallatlan olcsón eladni, mert kicsinyben eladnia és kimérnie nem szabad. A legtöbb borvidéken a kis mennyiséget termelő szőlőbirtokos alig képes borait értékesíteni s csak kivételes jelenség az, hogy itt ott a borokat kicsinyben jobban megfizetik.

Igy például Zalaegerszeg vidékén a kisebb mennyiség aránylag jól értékesíthető, mert az őrség falvainak vendéglősei kicsinyben való bevásárlással itt fedezték szükségletüket. A kiskeresmáros, amint elfogyott a néhány hektoliterből álló készlete, felpakolta szekerére a hordót s eljött bort vásárolni. A kisgazdának megjött a maga kicsinyben vásárló vevője. A balatonparti borokra azonban már a kereskedelem spekulál s a kereskedő már csak a nagyban termelők borait keresi, mert termése egyöntetűbb s a szállítás és kezelés kevesebbe kerül. A kisgazdára vagy rá sem hederítenek, vagy termését értékén alul fizetik.

A homokon roppant mennyiségben termelik a bort. Egy gazdának százholdakra menő szőlője is van s miután a borkezelés technikája ma már annyira fejlett, hogy a silányabb minőséget is mérésre alkalmas itallá tudják tenni, a kereskedelem nem a jobb minőséget, hanem az olcsóbb fajtát keresi. Ehez járul még az is, hogy a síkon a közlekedés rendszerint könnyebb; az újszülöttek legnagyobb részben vasutak mellett létesültek, míg a szőlőtermő dombvidékek vasuti viszonyai nem a legjobbak. A fővonalakat Magyarországon könnyű volt sík pályán építeni s a vasuti politika annak idején első sorban hadászati és nemzetközi szempontok után indult s a 'belső közgazdasági érdekeket elhanyagolta. Amikor a nemzetközi forgalomnak s a kivitelre szánt búzának utat kerestek, nem gondoltak még arra, hogy más érdeke is lehessen Magyarországnak, mint hogy a búzát, lisztet és lovat kivihesse és a külföldi ipareikket behozhassa.

A síkon a termelési költség aránytalanul olcsóbb levén, természetesen az árak is ezek felé gravitálnak. Általános jelenség ugyan a munkabérek emelkedése, de az Alföldön, különösen annak népesebb pontjain, az emelkedés nem olyan rohamos, mint például a Dunántul. Így esik meg az, hogy mi évről évre fokozódó termelési költséggel évről-évre olcsóbb bort termelünk, mert a homok elkonkurálta előlünk a kereskedelmi forgalmat.

A merkantil áru legnagyobb része síkon termelt bor s a jobbminőségű hegyi borokat kénytelenek vagyunk olcsóbban adni s csak a külön-

legesség számba menő fajták kerülnek jobb árért forgalomba.

Hogy a boritaladó eltörlése ezeket a viszonyokat gyökeresen átalakítaná, nem nehéz bebizonyítani.

Feltétlenül szükséges volna azonban, hogy az adó teljesen eltörlöttessék. A mérséklés nem sok eredménnyel járna, mert a forgalom korlátozását tenné szükségessé a legkisebb adó is, már pedig éppen ezek a korlátozások, a tulhajtott ellenőrzés, a rettenetes sok zaklatás akadályozzák meg a kisgazdákat boraik értékesítésében.

Amíg a magyar boroknak jelentékeny kivitele volt, a kereskedelem kivitelre dolgozott s a helyi fogyasztás szükségletét a termelőkötől fedezte. Amikor kivitelünk megszűnt, a kereskedelem kénytelen volt új piacot keresni s lefoglalta magának a helyi fogyasztást, a koresmárosokat.

Ezért maradtak el a közvetlen vevők; ezért nem járnak ma a koresmárosok boros szekerei a hegyeken. A gyorsan mozgó, a konjunkturák változásait kihasználó kereskedelem a termelő s a vásárló közé állt s azt a hasznot, amelyet azelőtt a külföldről hozott be, most a koresmárosok közvetítésével a belföldi fogyasztótól szedi be.

Ki hallott a régi időkben olyan vidéki koresmárosról, aki kereskedőtől szerezte volna be a borait? Azt hiszem, hamar hire futott volna a dolognak. És ma? Alig akad egy kettő, aki közvetlenül a termelőtől vásárol, mert a kereskedő hitelnyújtással, kötlevelekkel úgy leláncolja, hogy nem is vásárolhat másutt. Sőt ma már odáig fejlődött a konkurrencia, hogy egyes borkereskedők utánozzák a sörgyárosokat s lekötöztetett vevőikkel úgy egyeznek, hogy azoknak egy csepp bort sem szabad a pincéjükbe szállítani közvetítés nélkül. Példákat tudunk rá, hogy így van.

Már most ha a külföldi piacokról kiszorítottak bennünket; ha a viszontelárusítókat lefoglalta a belkeresedelem, amely a kisgazda természetét nem keresi, kénytelenek vagyunk módokról és eszközökről gondoskodni, amelyekkel a közvetlen fogyasztót a kisgazdák részére megszerezjük. Itt domborodnak ki a fogyasztási adó eltörlésének és a forgalmi korlátozások megszüntetésének hatása.

A mezei munkás nagy munka idején napi keresetéből szívesen ad 20—40 fillért italért. De most mit kap érte? A koresmáros legfeljebb fél liter vizzel kevert vinkót, vagy egy deciliter spirituszt adhat. Máshová pedig borért nem mehet, mert a termelő 56 literen alul el nem adhat s a fogyasztó minden esetben kénytelen jelentést tenni, adót leróni és a legnagyobb gondosság mellett sem tudhatja, mikor szólnak a nyakába egy esomó birságot.

Hány termelő van, aki szíves örömet adna 30—40 fillért jó bort; hány fogyasztó van, aki szívesen venne 5—10—20 litert. A termelőt azonban borának forgalomba hozatalában korlátozza az állam pénzügyi érdekeit szolgáló törvény; a fogyasztó pedig nem képes a fogyasztási adóval s a kereskedő és koresmáros nyereségével megterhelni italt megfizetni.

A korlátlan kimérési jog s a fogyasztási adó megszüntetése háromszorosra emelné a fogyasztást és — ami a legfontosabb — a kisgazda természetének biztosítana kelendősséget. A nagytermelő borait azért értékesítene a kereskedelem, mert a nagy városok vendéglőiben azért nem csappanna meg a fogyasztás és a nagyban termelő sem vállalkozhatnék kiesinyben való eladásra. Ki látná kárát? Talán néhány falusi koresmáros. De csak bortermelő vidékeken, ahol a népnek módjában állna közvetlenül a termelőtől vásárolni. Kárát vallhatná még egy esomó spiritusz gyáros is. De vajon olyan nagy közgazdasági veszteség volna e, ha az a néhány bicskázó tanya s néhány méreggyár tönkre menne, mint amennyi hasznot hozna az, ha a kisgazda borát elég jól és biztosan értékesíthetné!

Az állam a borkereskedelmi adót szedje be egyenes adóban. A szőlőterületek nagy adót elbírnak, ha jövődelmezőségük biztosítva van. A boritaladó eltörlése biztosítaná a könnyebb fajta borok tömeges fogyasztását, ami jótékonyan hatna a jobb minőségűek árának alakulására. A termelő nem volna kényre kegyre kiszolgáltatva a közvetítőknek.

Nekünk, akik bortermelő vidéken lakunk s akik sokszor tapasztalhatjuk, hogy a kisgazdát, akinek tele van a pincéje, néhány koronáért hiába zaklatja a végrehajtó, feltétlenül a boritaladó eltörlése mellett kell kardoskodnunk. És ha

sikerül az egész gazdatársadalmat akcióra bírni, a boritaladó épügy el fog tűnni, mint a borvámklauzula és szabadon adhatjuk vehetjük a magyar föld termését.

Fényes Adolf.

Irta: Bátsi Balla Jenő.

Folyó hó 5-én, vasárnap volt Fényes Adolf képzőművészének a hivatalos megnyitása. Ez alkalomra rengeteg számu közönség gyűlt össze a Nemzeti Szalon termeiben, mint meghívott vendég sereg.

Az ünnepségen megjelent Lukács György kultusz miniszter, Molnár Viktor államtitkár és számosan a főváros mánásai, előkelő emberei közül; nem hiányozván a Lipótváros bankárjai sem, kik közül nem egy már a lépcsőn vitakozott nevével, hogy ő »venni fog.« bár akkor még aligha tudta, hogy ugyan mit?...

Végig haladva a termeken, szó sincs róla, remek alkotású képek kerülnek a szemlélő szeme elé. Ilyen művész munka mindjárt az »Ebéd« című képe Fényes Adolfnak, melyet 1902-ben festett és amely kép ma dr Faludi Jenő tulajdona. Majd az »Anyá és gyermeke« című kép köti le minden figyelmét a nézőnek. Egyszerű asszonyt ábrázol ez a kép, ki féltve szorítja magához a gyermekét. A nő arcáról le rí a nyomor és az igazi anyai szeretet. Micsoda egyszerű gondolat, micsoda remek alkotása ez a művésznak.

A IV. teremben frappánsul hat a nézőre a »Civódás« című kép. Amilyen hatalmas ez a kép méreteiben, ép olyan hatalmas rajt a művész munkája is!... Micsoda eleven alakok ezek a mosonók és milyen remek, élethű arcok ezek az asszonyok; ha hosszan nézi az ember, megelevenednek a kép alakjai!...

Ez képezi a képzőművészet koronáját! E képen látszik meg leginkább Fényes Adolf igazi teremtő ereje, művész volta. De... mégse! A VII. teremben elhelyezett »Anyaság« című kép a legremekebb alkotása Fényesnek!... Minő szenvedés, aggodalom teli, félelemmel eltelt arca van e kép női alakjának és hogy mennyire élethű e kép alakja... ezt csak olyan ember bírhatja el valóban, kinek módjában állott ilyen szegény, szenvedő asszonyt láthatni!... Aki ilyen részletes megfigyeléssel tudja megfesteni egy élő ember arcát, az még a művésznél is nagyobb művész előttem és Fényes Adolf e képével valóban kiérdemelte a legnagyobb dícséretet.

Fényes Adolf lényegében a szegény nép festője; alakjai az életből vett szegény, félszeg emberek! Minden képén meg van öröklítve a nyomor, bánat, szenvedés és... annál visszataszítóbban hat egy ilyen képzőművészetben aztán az, ha egy »gazdag« ur is helyet foglal a sok szegény ember között; kik közé, hétköznap... aligha ülne le?! Ugyanis arról van szó, hogy a III. teremben ott lóg Kohner Adolf dr arképe?!...

Ide művészi alkotás, oda művészi alkotás, de ez nem helyén való dolog és rettenetesen ellentétet képez a tárlat »szegény« alakjaival szemben.

A milyen nagy művész Fényes Adolf a szegény emberek megfestésében, ép olyan nem művész a tájképek készítésében és a szénrajzai sem művészi értékű dolgok, például a 9. sz. »Pesti tetők« az I. teremben? Mi ez? Hosszas kémszemle után, mikorra az ember ki tudta silabizálni a valót, hogy hát ez nem az Eifel torony, sem a kölni dom, hát végre... rá jön, hogy ez igen is valami... a... lipótvárosi bazilika lenne?!... Hát ilyesmi rontja a művész értékét és nagy kár volt beállítani a többi kép rovására; még ha... a »Pesti tetők« mindjárt a »Művészet« tulajdona lenne is?...

De vigasztaljon mindenkit a tudat, hogy ha bármilyen gyatra és fogyatékos is a tájkép sereg... ép olyan kincsét érők Fényes Adolf egyéb az életet ábrázoló képei.

Már pedig ez a fő és egy embertől... egyet kívánhat mindenki és ez az, hogy egy dologban legyen tökéletes! Fényes Adolf pedig ilyen tökéletes művész és e miatt az egyéb hibáit megbocsáthatjuk neki!...

Iskola felavatás.

A légrádi ág. ev. gyülekezet 5-én adta át rendeltetésének az új népiskolát.

A lélekemelő szép ünnepély délelőtt 10 órakor

vette kezdetét az ág. ev. templomban megtartott isteni tisztelettel, amelyen Légrád község előjárósága, az összes egyesületek, a légrádi intelligencia és több száz főnyi közönség vett részt.

Az isteni tiszteletet Bors György, a légrádi ág. gyülekezet köztisztviselője és szeretetben álló, nagy tudású lelkésze végezte s az egész hallgatóságot mélyen megható beszédet tartott a népnevelés magasztos voltáról s az iskola fenséges hivatásáról.

Isteni tisztelet után az összes jelen voltak a légrádi önk. tüzoltó egyesület zenekarának kísérete mellett az új iskola tanterembe vonultak, ahol dr Kobilicz Elek pécsi kir. táblai tanácsjegyző, mint a légrádi gyülekezet ügybuzgó felügyelője s az iskolaépítési eszme kezdeményezője, leandületes beszéd kíséretében felkérte Bors György lelkészt, mint esperességi megbízottat, az új iskola ünnepélyes felavatására.

Bors György lelkész magas szárnyalású s a hazafiság lelkesítő tüzével teljes beszéd kapcsán a felavatást teljesítette.

Beszédet mondott még ez alkalommal Kovács Gyula Légrád nagyközség jegyzője is, aki a község nevében köszönte meg s fejezte ki méltó elismerését a gyülekezetnek áldozatkésztségeért, amellyel Magyarország határszélén a magyar kulturának szép s a paedagogia követelményének minden tekintetben megfelelő új templomot emeltetett.

Az elismerés és köszönet méltán érte az ág. ev. gyülekezetet, mert ez az alig 500 lelket számláló kis gyülekezet nem kimélve az áldozatok, költséges épületet s valódi végvárat emeltetett a magyarságnak, a magyar nyelv ápolása és terjesztésének e nagyobbbrészt horvát ajku határszéli községben, a Mura és Dráva folyók ölelkezési helyén.

A megragadó ünnepély a »Hymnus« és »Szózat« elnevelésével ért véget, amelyet az iskola növendékei énekelték, a népoktatás és nevelés terén bokros érdemeket szerzett tanítójuk Mikler Győző vezetésével.

Az ünnepély után a gyülekezet fényes ebédet és vacsorát rendezett, amelyen számos meghívott vendéget látott szívesen és vendégelt meg őszinte magyaros barátsággal.

Ez alkalommal több lelkes pohárköszöntő hangzott el. És pedig Bors György dr Kobilicz Elek felügyelőt, dr Kobilicz Elek a légrádi evang. gyülekezetet s annak tagjait, Kovács Gyula Bors György ev. lelkész és Mikler Győző tanítót, mint gyülekezetük vezéreit, majd a jelen volt hölgyeket, dr Kayser József községi orvos dr Kobilicz Elek felügyelőt köszöntötték fel.

Kötelességet mulasztanak, ha az igazán magyaros és lukullusi ebéd és vacsora rendezőről: Bors Györgyné, Mikler Győzőné, özv. Szilvágyi Gyuláné urasszonyok és Szilvágyi Böske urleányról ehelyütt meg nem emlékezünk; s az ünnepi lakoma fényes sikerét az ő érdemüknek nem tulajdonítanám.

A nap örömeiben részt vettek a gyülekezet ifjai is, akik a régi iskolai épületben ittak áldomást s járták a magyar csárdást lelkese és tüsszel éjfélig.

Veritas.

Egerszegi krónika.

Rovatvezető: Publi.

*

Hol késik a bosszu?

A multkor szóvá tettem, hogy egy szezonkésitt szalmaözvegy ötletét hogy használták fel éppen ő maga ellen az ő jó barátai.

Szalmaözvegyünk akkor kijelentette, hogy az ő bosszija sem fog soká késni.

De mivel hogy ezideig még mindig késett vele, hát újból kieszeltek valamit az ő örömeire.

A »Budapesti Hírlap« egyik számában a következő apró hirdetés jelent meg:

»Intelligens, nyugdíjképes öreg urat keresek férjül, aki feleségre már nem reflektál, de szívesen venne egy nyájas, jólkü társat, aki az öregség apróbb-nagyobb bajait enyhítené. Orvos özvegye vagyok, 46 éves, gyermek és család nélkül. Tudom, hogy a nagyközönség nevetni fog, hogy egy öregasszony keres még egy öregebb férjet, de talán mégis akad valaki, aki szinte érzi, hogy mily szomorú, elhagyott az ember, ha egyedül van és öreg. Cím a kiadóhivatalban.«

Mikor ezt embereink felfedezték, legelső dolguk volt irni a kiadóhivatalba, hogy az orvos

özvegye azonnal írja meg közelebbi címét és küldje el a mi emberünk címére.

Hát csak nézett az ex-szalmaözvegy, mikor jött a kis herceg rózsaszínű levélke, amelynek írója már a találka helyére nézve is tett célzásokat. Egy jó kényelmes kis fészket, ahol két, csak egymás látásával megelégedő öreg pár kellemes otthont találhat.

Hát az ügyész hol maradt?

Éppen akkor látott napvilágot az igazságügy-miniszter körrendelete, mely a kir. ügyészségeknek szólott a főispáni beiktatások megakadályozását célzó büntetendő cselekmények megtorlása tárgyában, mikor egy jókedvű társasság névünnepeknél köszönteni volt azt az embert, aki e lapok olvasói előtt is közkedveit személyiség.

A kedélyes stampedlizések közben szóesett erről a rendeletről és akadtak többen, hogy ennek nem lehet más folytatása, minthogy ezután az olyan összejöveteleket, hol ellenzéki érzelmű emberek vannak együtt, az ügyész csendőri asszisztenciával szétoszlatja.

— Már pedig úgy látom, hogy itt csupa ellenzékiek vagyunk — mondá a ház aranyos kedélyű urnője.

Alig ejté ki e szavakat, nyílik az ajtó — és kutya van a kertben — belépnek rajta a csendőrök.

A kedvelt csendőr százados és főhadnagy, akik szintén névnapot jöttek köszönteni.

Bohó vágy.

Ha tűnt a perc — ha múlt a nap
S év évre gyült mögöttem;
Hogy mit visz el sok tünde perc,
Azon sohasem tűnődtem . . .
— Tűnő napok
Rohanjatok!
Hísz jó a kor: az édes —
Mikor enyém a vágy, a láng!
Legyek csak majd húsz éves!

És ha mostan — múlt perc és nap
S az év csak nő mögöttem;
Ugy fáj nekem, ha jó a perc,
De már is múltba röppen . . .
— Tűnő napok
Maradjatok!
Hísz ez a kor: az édes —
Enyém a hit, a dal s a vágy!
Lennék mindig húsz éves.

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

Kormos Alfréd, a „Magyar Pénzügy“ s a „Magyar Kereskedők Lapja“ szerkesztője a „Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adói és illetékei“ cím alatt egy művet adott ki, mely első részében a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok üzleti adóját tárgyalja az „Egyenes adótörvények és szabályok hivatalos összeállítása“ szakaszai sorrendjében; második részében az általános illetéki szabályokat s a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok részéről minden esetben készpénzben fizetendő, valamint a gyakrabban előforduló más illetékeket ismerteti, részben az illetéki díjjegyzék, részben a betűk sorrendjében, harmadik részében pedig az értékpapír-forgalmi adóval foglalkozik részletesen és kimerítően.

Miután ezen mű a benne felhalmozott adatok nagy tömegénél s mégis könnyű kezelhetőségénél fogva feltétlen gyakorlati értékkel bíró kézikönyvnek mutatkozik, melegen ajánljuk azt kamarakerületünk pénzügyintézetének, részvénytársaságainak, szövetkezeteinek, különösen pedig m. kir. pénzügyigazgatóságainak és adóhivatalainak becses figyelmébe.

A mű 10 korona előfizetési áron szerzőjénél, Kormos Alfrédnál (Budapest, VII. Almásy-tér 2.) rendelhető meg.

Sopron, 1905. évi november hó 7.

II.

A zalaegerszegi m. kir. állampártészeti hivatal zárt ajánlati versenytárgyalást tart a pécs-varasdi állami közut 163—164 szakaszán levő letenyei Murahidnak 11.879 K 35 f. költségvetési összegben belül leendő helyreállítására. Az ajánlatok benyújtási határideje f. évi november hó 27-ike.

A részletes föltételek a zalaegerszegi állampártészeti hivatalnál tudhatók meg.

III.

A Polá-ban állomásozó es. és kir. admiráli hivatal 280 q kávé, 280 q cukor, 5700 q buza- és 2500 q rozsliszt, 35 q kőmény, 760 q rizs,

350 q hántatlan és 100 q hántott borsó, 1350 q bab, 600 q tészta, 70 q hagyma, 25 q bors, 40 q disznósir, 150 q sajt, 1000 q burgonya, 340 q oliva olaj, 150 hl ceet és 8800 hl bor szállításra hirdet pályázatot.

Az ajánlatok benyújtási határideje folyó évi november hó 30-ika. A részletes föltételeket tartalmazó füzet 20 fillérenyi áron a pályázatot hirdető admiráli hivatalnál megszerezhető.

IV.

A m. kir. államvasutak budapest-balparti üzletvezetősége öntött vasból való kályhaalkatrészek, somfából való kalapácsnyelek, kátrányos fedellemez, lucerna mag és nagy meszelő eset szállítására hirdet pályázatot. Az ajánlatok benyújtási határideje f. évi november hó 25-ike (10.897.)

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége különféle fűmagvak szállítására hirdet pályázatot. Az ajánlatok benyújtási határideje f. évi november hó 28-ika. (11.018.)

A részletes hirdetmények kamaránk hivatali helyiségében megtekinthetők.

V.

A m. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet a fumei Mária-Valeria-mólón létesítendő tárház építő munkáinak végrehajtására. Az ajánlatok benyújtási határideje folyó évi november hó 29-ike. (11.173.)

A m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősége téglák, vessző-seprők és kőszénkátrány szállítására hirdet pályázatot. Határidő folyó évi december hó 6-ika.

Az eredeti pályázati hirdetmények kamaránk hivatalos helyiségében olvashatók.

A kerületi kereskedelmi- és iparkamara.

Hivatalos-rovat.

Zalaegerszeg r. t. város tanácsa ezennel közölni teszi, hogy az 1906. évre összeállított házi pénztári, továbbá »Uttentartási alap,« »Aggápolda alap« költségelőirányzatot, végül a város tulajdonát képező »Arany bárány« szálloda épületnél a képviselőtestület 3652. 904. számú véghatározatával engedélyezett átalakítások s egyéb létesítmények költségei fedezése tárgyában az 1905. évre összeállított pótköltség előirányzat az 1886. évi XXII. t. e. alapján 125. §-a értelmében f. hó 6-tól bezárólag f. hó 20-ig a városi pénztári helyiségben közzemlére kitétetett, mely időig jogában áll azt a hivatalos órák alatt minden adózó polgárnak betekinteni s ellene észrevételét megtenni.

Zalaegerszegen, 1905. évi november hó 4 én tartott tanácsüléséből.

II.

A magyar királyi földművelésügyi miniszter 1900. évi október hó 26-án kelt 100722/VII. 1. számú rendelete folytán Zalaegerszeg r. t. város tanácsa felhívja a város területén levő gyümölcsfa tenyésztő és egyéb birtokosokat, hogy a nagymértékben mutatkozó hernyó és darázs fészkeket lelkiismeretesen annál inkább szedjék le, pusztítsák és irtják, mert ellen esetben 100 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetettnek.

Zalaegerszegen, 1905. évi november 3-án.

Várhidy, polgármester.

Hírek.

Zalavármegye főispánja. Csütörtökön délután telefonon azt jelentették Budapestről, hogy Zalavármegye főispánjává gróf Festetics Géza fővárosi tanácsjegyzőt neveztek ki. A hírt másnap a lapok is megerősítették. Tegnap azonban meg is cáfolták; hozzá tevén azt, hogy Festetics Géza grófot a kormány ugyan megkínálta a főispánsággal, de az visszautasította. A két újabb jelölt: Gajary Géza és gróf Forgách Antal. A kinevezést a jövő héten biztosra várják.

Lányi Bertalan igazságügyminiszter Zalaegerszegen. A múlt vasárnap délután a két órai vonattal Zalaegerszegre érkezett Lányi Bertalan igazságügyminiszter, nejevel és titkárjával. A miniszter külön szalonkosiban utazott, amelyet a Czell-dömölk felől érkező vonat hozott. A pályaudvaron Lányi Kálmán kir. főmérnök, állampártészeti hivatali főnök családja várták a minisztert,

aki egy napig időzött fivérével s hétfőn az esti vonattal visszautazott Budapestre. — A nagykanizsai lapok azt közölték, hogy Lányi Bertalanak Zalaegerszegen politikai missiója volt s több vezető férfiúval tanácskozott. Ezzel szemben az igazság az, hogy a miniszter látogatása teljesen magánjellegű volt; itt időzése alatt rokonain kívül senkivel sem érintkezett s politikai diskussióba nem bocsátkozott.

Képviselőtestületi közgyűlés. Zalaegerszeg r. t. város képviselőtestülete 9-ikén rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a városi képviselők nagy számban jelentek meg. Általános érdeklődést keltettek a tárgysorozatnak a városi tisztviselők és alkalmazottak fizetésének rendezésére vonatkozó pontjai, mert a javadalmak rendezése a városra új terhet jelent s a pótdadók súlya alatt görnyedő polgárság érthetőleg idegenkedik minden újabb teherrel. A közgyűlés azonban a fizetés felemelés iránt benyújtott kérvények felett ezúttal nem határozott, mert a kérdés nincs még előkészítve. Bizottságot küldtek ki, amely januárig javaslatot fog a képviselőtestület elé terjeszteni.

— Az utcaseprőket, a mezőőröket s a végrehajtó mellett alkalmazott beoszlókat azonban a közgyűlés lakbér megállapítása iránt előterjesztett kérelmükkel elutasította, mert fizetésük már most megfelel a hegyőrök fizetésének s mert alkalmazásuk nem oly rendszeresített jellegű, hogy lakbérre igényt tarthatnának. — Török Szidónia ovodai dajka havi fizetése eddig 25 korona volt, amelyet a közgyűlés 32 koronára emelt fel. — Szigetvári József kézbesítőt, hosszú és lelkiismeretes szolgálatának megjutalmazásul a közgyűlés hajdu őrmesterré léptette elő s részére 120 K személyi pótlékot szavazott meg. — Grünbaum Ferenc városi képviselő indítványt adott be városi takarékpénztár és biztosító intézet felállítására iránt. A kérdés tanulmányozására bizottság küldetett ki, amelynek tagjai: dr. Csák Károly, Faragó Béla, Fenyvesi Miksa, Grünbaum Ferenc, dr. Hajós Ignác, Heinecz János, dr. Kele Antal, Mondschein Samu, Udvardy Vince, Breisach Samu.

A képviselők általános tetszésével találkozott Dr. Rosenthal Jenő indítványa a közgyűléseknek délután való tartása tárgyában. Miután azonban az indítvány csak a szervezési szabályrendelet módosításával valószínűsíthető, az egyelőre a városi alkalmazottak illetményeinek rendezése s a szabályrendelet átdolgozása céljából kiküldött bizottsághoz utasított. Ezen bizottság tagjai: dr. Czinder István, Boschán Gyula, Faragó Béla, Gráner Géza, Kaszter Sándor, Köhler Ede, Lányi Kálmán, Kummer Gyula, Legáth Kálmán, dr. Szigethy Elemér, Fischer László, Stefanec József.

† **Idősb Eitner Sándor.** Egy munkás, tevékeny férfiú sikereiben gazdag élete ért véget. Idősb Eitner Sándor e hó 8-ikán meghalt Sümegen 71 éves korában.

Pályáját abban az időben kezdte, amikor a magyar ipar elmaradottságából kezdett kibontakozni. Atyja már tekintélyes tímármester volt s fiát ifjú korában üzletébe vette. Eitner Sándor vasakarattal és szorgalommal fogott a munkához. Nagy utakat tett meg, sok tapasztalatot szerzett, amelyeket párosítva szakérteimével, nagy kitartásával: az atyjától rámaradt műhelyt tekintélyes gyárrá fejlesztette.

Tekintélye és vagyona évről évre nőtt; egyike lett a vezető férfiaknak. Társadalmi téren elismerés és tisztelet vette körül, mert nem csak mint iparos, hanem mint ember is kiváló volt. Kivette a részét minden társadalmi mozgalomból s ahol áldozatokat kellett hozni, előjárt mindig.

Sümeg városnak áldozatkész polgára, vármegyéjének hí fia s az egész nagy vidéknek népszerű alakja volt. A nép ragaszkodását úgy mutatta ki, hogy megválasztotta országos képviselőnek, de a politikai élet teréről hamar visszavonult a zajtalan munkához, amellyel bebizonyította, hogy a magyar ipar parlagon felejtett teremt babérokat azok számára, akik tudással, szorgalommal s a munka igaz szeretetével veszik kezükbe a kultura fegyvereit: az iparos szerszámait.

Idősb Eitner Sándor koporsóját impozáns részvétellel vette körül Sümeg város egész társadalmá. A temetés 10-én délután 3 órakor volt.

Képviselői beszámoló. Dr. Nyáry Béla, az alsó-lendvai kerület országgyűlési képviselője a múlt vasárnap beszámolót tartott Szemenyén és Kerkasztmíklóson. A képviselőt elkísérték gróf Zichy Aladár, a néppárt elnöke, Huszár Károl hírlapíró s a kerület több vezető férfiá. Kerkasztmíklóson körülbelül 3000 ember hallgatta meg a

beszámolót. A népgyűlést Gaál István plebános nyitotta meg, aki után gróf Zichy Aladár, majd Dr. Nyáry Béla és Huszár Károly beszéltek. Délután Szemenyén volt népgyűlés, amelyet Tóth Sándor lentii plebános nyitott meg. A képviselők és Huszár Károly itt is nagy tetszéssel beszéltek s Erkniger István plebános megköszönte a szónokoknak a lelkesítő beszédeket. A szemenei nép délelőtt 10 órára várta a képviselőket s dacára annak, hogy azok csak délután 5 órakor érkeztek, rendíthetetlenül kitartott szabad ég alatt.

Ev. ref. istentisztelet lesz ma délelőtt 11 órakor a felső kereskedelmi iskola rajztermében.

Izraelita istentisztelet. A péntek esti istentisztelet továbbá intézkedésig 1/2 órák kezdődik.

Az egészségügyi felügyelő Zalavármegyében. Dr. Téry Odón egészségügyi főfelügyelő a múlt héten Zalaegerszegrre érkezett, innét pedig Nagykanizsára utazott. Megvizsgálta a Zalaegerszegen épülőfélben levő elmebeteg osztályt, Nagykanizsán a járványkórházat; továbbá ellenőrizte a vörheny ellen fogantatva vett óvintézkedéseket.

Szentszéki ülnök kinevezés. A veszprémi egyházmegye püspöke Huber Gyula baresi plebánost a veszprémi püspöki szentszék ülnökévé nevezte ki.

Uj püspökhelyettes. A veszprémi egyházmegyében, a megyés püspök Palotay Ferenc dr. pápai praetlust, körtvélyesi apátot, veszprémi székesegyházi örkanonokot, a harmadik osztályú vaskoronarend lovagját, általános püspöki helynökévé nevezte ki.

Eljegyzés. Schma Károly Budapestről eljegyezte özv. Gecsovics Ferenéné kedves leányát, Idát.

A veszprémi egyházmegye gyászja. Súlyos csapás érte a nagykiterjedésű veszprémi egyházmegyét kőszteretben állt nagyprépostjának, *Kemenes Ferenec*, pápai praetlusnak, püspöki helynöknek, a másodosztályú vaskoronarend tulajdonosának, aranymisés áldozárnak, 77 éves korában agyszélhűtésben bekövetkezett halálával. A boldog emlékü főpap, mint fiatal kezdő kegyesrendű tanár, 1848-iki szabadságharc kitérésakor honvédeknek állt be, mint ilyen, ott küzdött a magyar szabadságért harcoló dicső seregében; mint hadnagy egyik csatában súlyos sebet kapott. A szabadságharc leveretése után a veszprémi egyházmegyébe lépett be növendékpapnak. 1855-ben szentelték fel áldozópappá s mint ujmisés került vármegyénkbe Szentbékállára segédlelkésznek, innen Kaposvárra, ahonnan 1856-ban a püspöki aulába került. 1870-ben valóságos kanonok, 1898-ban káptalani nagyprépost és püspöki helynök lett. — Irodalmilag is működött s a vallásos költészet terén egyik legnagyobb költőnk hűnt el benne. Nagy részvét mellett temették el. Végrendelete szerint mintegy 600.000 koronát hagyományozott tanügyi és nevelési célokra, mely nagy összeg kezelését és mikénti felhasználását a veszprémi székeskáptalanra bízta. Béke a kiváló egyházi férfinak, a nemes emberbarátnak poraira.

Halálozás. Göndöcs Antal zalaegerszegi vendéglős e hó 17-én, 57 éves korában meghalt. A boldogultat neje és két leánya gyászolják.

Tanítónőválasztás. Hosszúfalú község iskolaszéke *Halápy Juliska* okleveles tanítónőt egyhangulag a községi iskola tanítónőjévé választotta.

Athelyezés. *Eördögh Bertalan* m. kir. erdészjelöltet a zalaegerszegi m. kir. állami erdőhivatal kerületéből a löseai m. kir. állami erdőhivatal kerületébe helyezték át.

Az első fecske. Egy kedves csicsorgó, bájos kis apróság, de elhagyatva, megdermesztve a közönytől — ez a jellemzése az idény első fecskéjének, a kereskedő ifjak által rendezett hangversenynek.

Ami képes az ember lelki örömét fokozni, szellemi világát gondolkodásba hozni, a művészet segítségével a rendes hétköznapi élet felül magasabb régiókba felragadni, az mind együtt volt és élveztük is, de nagyon kevesen.

Pedig akik ott nem voltak, csak maguknak okoztak veszteséget.

A dilettáns zongorajátékon már messze felül emelkedő, átértett és művésziesen interpretált zeneszámok, amit özv. dr. Stöckl Adolfiné úrnő és Balassa Annuska, meg Fritz Paula urleányok produkáltak, valódi műélvezet ingerével hatottak az emberre.

Amit pedig a vendég Sas Zsigmond produkált az ő finoman iskolázott lágy tenor hangjával,

frenetikus tapsra ragadta a közönséget, énekelt legyen akár klasszikus opera részleteket, akár magyar népdalokat. Kár, hogy nem hívták fel előre jobban a közönség figyelmét erre a hangra.

Törzsök Vilmos az ő vonzó előadásával és ismert szónoki képességével tartott egy elég nehéz thémáról, a »Kifejlődéstannóról«, mindenki által világosan érthető szabad előadást, amivel szintén óriási hatást ért el.

A program után tánc volt. (H. E.)

A népkönyha részére adakoztak: Baronyi Ede (Kehida) 10 K, Dr. Nyári Sándor (Bpest) 10 K, Skublies Istvánné (Besenyő) 4 K, Rosenberg Zsigmondné 6 K, Boross I. (Ságod) 10 K, egy kártya kompánia 62 f, Németh Béla (Szombathely) 6 K, özv. Dr. Mangin Károlyné (Bpest) 6 K, N. N. Győr 5 K, özv. Klein Lipótné (Zala-bér) 20 K, Ebenspanger Leó (Nagykanizsa) 10 K, Stolczér Jakab (Sójtör) 5 K, Rozsnyai Béla 5 K, Dr. Bozzay József (Keszthely) 3 K, Gróf Török Józsefné (Budapest) 10 K. Az adományokért hálás köszönetet mond a népkönyha vezetője, Dr. Isóó Jánosné.

Közügyülés. A zalaegerszegi kenyéregylet f. hó 5-én tartotta meg évi rendes közgyűlését özv. Dr. Gráner Mihályné elnöklete alatt. A mult gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után felolvasták az előző évi számadást, melyből kitűnik, hogy pénztári maradvány volt 1075.71 f. évi bevétel 1057.97, összesen 2133.68. Kiosztottak 2002 db, vagyis 40 méterháza 4 kg kenyéret; darabját 56 fillérral számítva kitesz 1121 K 12 fillért, maradt 1012 K 56 f. A kiosztott kenyérből 36 család részesült. Az egyesület a kenyérikiosztást október hó 26-án ismét megkezdte, nehogy a tél közepén kenyér nélkül maradjanak azok a szegények, akik erre rászorulnak. Köszönetét nyilvánította a közgyűlés Weisz Erzsikének és Rechnitz Valinak a tagsági díjak beszedése körül kifejtett buzgóságukért; és a jövőre Weisz Erzsikét és Gráner Margitot kérték föl a tagdíjak beszedésére. Tekintettel a humánus célra és arra, hogy a tagsági díj 1 koronát tesz ki, a közönségnek jóakaró támogatásába ajánljuk az egyesületet.

Az iparfelügyelőiségek új beosztása. A iparfelügyelőiségek átszer vezetése folytán a soproni m. kir. iparfelügyelőiség is kettős változást szenvedett egyrészt azért, hogy míg eddig hatásköre a kereskedelmi és iparkamara egész területére terjedt ki, eddig az új beosztás szerint területéhez Sopron és Moson vármegyék és Sopron szab. kir. város törvény hatósága tartozik és az egyidejűleg Szombathelyen felállított iparfelügyelőiséghez Vas, Zala vármegyék csatoltattak. Változás állott be a soproni iparfelügyelőiség vezetésében is, a mennyiben a hivatal eddigi főnöke, mint ipari főfelügyelő helyettes Pozsonyba helyeztetett át, s a kerület vezetésével Naszályi József ökl. gépészmérnök bízott meg, a ki legutóbb Szegeden működött. A közönség tájékoztatására megjegyezzük, hogy az iparfelügyelőiség hatásköréhez tartoznak mindazon ügyek és rendelkezések, a melyek a gyár ipari munkások testi épségét, egészségét, mindazon preventív intézkedések, a melyekkel a munkásokat a balesetektől megóvják, nemkülönbben mindazok is, melyek a gőzkazánok következtében a közbiztonság és közegészségügyet veszélyeztetik. Az iparfelügyelők az ipar fejlesztése körül is hathatós működést fejtenek ki.

Az iparfelügyelők hatáskörét az 1893. évi XIV. t. c. állapítja meg és működésük közben ellenőrzik az ipartörvény (1884 évi t. c.), a vasárnapi munkaszünetről (1891 évi XII. t. c.) és munkások betegsegélyezéséről szóló (1891 évi XIV. t. c.) törvények mikénti végrehajtását.

Az országban ezideig minden iparfelügyelői székhelyen gőzgépezési és kazánfűtői vizsgálati bizottságok is működtek, ezek szervezetét az iparfelügyelői kerületek új beosztása nem érinti, miért Moson-, Sopron-, Vas-, és Zala megyékben ezentul is csupán a soproni vizsgálati bizottság működik. Koiss Géza és Vogl Antal iparfelügyelők vizsg. bizottsági tagok Sopronból történt eltávozásra folytán a kereskedelmi m. kir. minisztérium nevezett bizottságot következőképen állította össze: elnöke: Naszályi József m. kir. iparfelügyelő, rendes tagjai: Simay Tódor győr, sopron-ebenfurti vasuti felügyelő, Beer-mann Géza kir. posta és távirtda mérnök; pótagja Hoffmann Frigyes győr-sopron-ebenfurti vasuti mérnök.

Az iparfelügyelőiség és a gőzgépezési és fűtők

vizsg bizottságának elnöksége Ujteleki utca 10 sz. I emeleten van, ahol magánfelek értesítést d. e. 9—12 ig nyernek.

A zalavármegyei központi mezőgazdasági bizottság f. hó 28-án délelőtt 10 órakor a zalavármegyei gazdasági egyesület helyiségében rendes közgyűlést tart, a bizottság 1906-ik évi programjának a megállapítása s az alapoknak, illetve azok kamatainak mikénti felhasználása tárgyában.

Művészi párbaj. Megirtuk annak idején, hogy a zalaegerszegi első banda primása, Horváth Jóska Budapestre költözött s a zenekar vezető nélkül maradt. Horváth Jóska helyét nemsokára Pika József váltotta fel s ő állott a banda élére. Eközben hazajöttek Nyáry és Oláh zalaegerszegi zenészek s a banda régi tagjaiból új zenekart szerveztek, míg Pika-hoz idegen tagok szegődtek. A két banda között nagy a versengés: melyik tud jobban muzsikálni, melyiké az elsőbbség. Pikaék lekicsinylik Nyáriakat, ezek meg nem akarnak engedni az elsőbbségből. Nyári és Oláh tehát művészi párbajra szólítják fel Pika József zenekarát, meghíván őt e hó 15-én este a »Arany Bányára« versenyre. Döntsen a közönség: melyik banda az első. Ha Pika József elfogadja a kihívást, érdekes hangverseny lesz, mert bizonyosan mindgyik fél iparkodik lemuzsikálni a másikat.

Simon Judás vásár. Simon Judás... Jaj teneked póre gatyás. Régi göeseji szójárás, amely azt jelenti, hogy Simon Judás napjaj legkésőbb be kell szerezni a téli gunyát, mert a póre gatyás emberrel csunyán elbánik a szél. A Simon Judás napján tartott zalaegerszegi vásár ezért mindig népes. Csizmát, földmánt, téli süveget vesz magának a nép. Zsufolva volt az idén is a kirakó vásár s az utcán alig lehetett mozogni a rengeteg embertől. Az állatvásár is elég látogatott volt. Idegen marhakereskedők, nagybirtokosok és bérlők szép számmal voltak képviselve. Kár, hogy a szarvasmarha forgalomra nézve Ausztria irányába főnállott forgalmi korlátozás megszűnését későn tették közzé s azok az állandó idegen vevők, a kik máskor minden vásárra eljöttek, nem vehettek erről idejekor tudomást. Felhajtottak 72 bikát, 950 tehet, 290 üszőt, 810 ökröt, 387 tinót, 400 borjut és 598 db lovas, összesen tehát 3507 darabot. Eladtak ezekből 1443 darabot. A forgalmi árak általában igen magasak voltak.

A nyomorék. Mravecz Mladen stridói molnár malmában örített egy parasztleány. Amig a gabnája a garaton lefolyt, a molnár mulattatására mindenféle mókát mutatott be. A legény kezét eközben elkapta a malomkerék s úgy összezeuzta, hogy mind a kettőt amputálni kellett. A molnár feljelentették vétkes gondatlansága miatt a bíróság elítélte és kötelezte arra is, hogy a nyomoréknak havi 24 K tartásdíjat fizessen. Mravecz egy darabig fizette is a tartásdíjat, de földjeit lassanként eladogatta s a szegény kezetlen legény a mult hónapban már nem kapta meg a tartásdíjat, mert Mravecz Amerikába szökött, ahol a magyar törvény el nem éri. A nyomorék a község terhére maradt.

Eltévedt drótos fiu. Rusznyák János traneszán-makói születésű drótos fiu sziklás hazájából elvándorolt s Zalaegerszeg vidékére jött. A kis drótos bugyarával a hátán bebarangolta a falvakat, munkát keresve, a minek jövedelméből szegényes életét tengethesse. Hónapokon át nem adott magáról életjelt s most a hozzátartozók keresik, kutatják a kis drótos fiut, vajjon merre barangol s hol rója az országutat.

Elmezavar. Simon József kőművesegeden a minap az utcán kitört az elmezavar. A járó-kelőket inzulálta s úgy viselkedett, hogy rendőrt kellett hívni, a ki bekísérte a rendőrlaktanyába, a honnan a közkórház megfigyelő osztályába szállították.

A budapesti áru és értéktőzsdé köréből. Felhívás. — A tíz évig tartott üzlettelenség folytán felgyülemlett vagyon természetes következettséggel keresi a gyümölesöző elhelyezést és miután a küszöbön álló közgazdasági átalakulás és a nemzeti befektetések a magyar értékek áremelkedését okvetlenül maguk után fogják vonni, — Brünauer és Thein törv. bejegyzett jogosított tőzsdéügynöki cég. (Budapest, V. Akadémia u. 6.) közzé teszi, hogy ezen tőzsdén a hozzá érkező megbízások alapján, a kereskedelmi törvény, — valamint a tőzsdé szabályzatoknak szigorú

betartása mellett és kivétel nélkül csakis föltétlenül szolid ügyleteket, — közvetíteni hajlandó.

Öngyilkossági kísérlet. Horvát Anna 15 éves árvaleányt rokona özvegy Szommer Ignácé tartotta és nevelte. A leánynak rossz hajlamai voltak, amiért az asszony megfenyítette. A napokban egy kisebb összeg veszett el a házból s a lopással a leánykát gyanúsították. Ezért megint korholták a leányt, a ki ezt annyira szívére vette, hogy elment a boltba, lugkövet hozott s megitta. Nem lévén senki a házból, a leány órákon át kinlódott, míg valaki észrevette, jelentést tett a rendőrségen és kiszállították a kórházba.

Tolvaj kereskedő segéd. Stern Emil kereskedő segéd egy zalaegerszegi üzletben volt alkalmazva. A beléje helyezett bizalommal rutul visszaelt s a kínálkozó alkalmat arra használta fel, hogy az üzletből egyet-mást eltulajdonítva, állítólagos menyasszonyához küldözgette el. A kereskedő a fiatal segédet szemmel kísérte, végre rájött a turpisságra, följelentést tett ellene a rendőrhatalomnál, a hol előzetes letartóztatásba helyezték és átkísérték a királyi ügyészséghez. Az apránként eltulajdonított tárgyak értéke meghaladja a száz koronát.

A 600.000 koronás jutalom érdekes kifizetése. Kődös, homályos időben szorgalmasan dolgozott egy alföldi városban a kovácsgazda és eszeágában sem volt, hogy napi munkáját a szerencse ragyogó napja sugározza be. Rozoga bérkocsi állt meg a háza előtt, de a hangyaszorgalmu ember a munka hevében észre se vette ezt és így a kocsiiban ülő Török A. és Társa budapesti bankház kiküldöttei észrevétlenül kerülhettek be a gazda konyhájába, ahol a tisztaságiasszony és férjhezment leánya javában mostak. A két nő meglepődve hagyta abba a munkát és midőn a gazda után tudakozódiak, ijedt hangon kiáltották a kovács nevet, ki szurtosan, szeszelen sietett be a lakásba. Már sötétedett és a két idegen négy szemközt óhajtott a gazdával beszélni, de ezt az asszonyok nem engedték és néma csöndben bevonult a társaság a szűkes, alacsony szobába. A sötétség, a némaság, az asszonyok kíváncsisága igen érdekes helyzetet teremtett és midőn az apró petroleumlámpa pislogva égett, már ott ült az izgalom pirja az asszonyok arcán. A két idegen azután azt kérdezte, hogy az 57080. számú negyed sorsjegy a kovács birtokában van-e? Erre bőbeszédű elmondta az asszony, hogy az hogy az odavaló takarékpénztári szolgálóval együtt játszottak erre a sorsjegyre és a sorsjegy annál van megőrzés céljából. Vagy egy negyed óra telt el, míg a szomszéd a sorsjeggyel együtt előkerült és ekkor előadták a bankház kiküldöttei, hogy elhozták a legnagyobb nyereményre eső nagy pénzösszeget, hogy ezt nyomban kifizessék. Az asszonyok örömlükben sírva borultak egymás nyakába, mikor a sok ezres bankót leolvasták az asztalra a Török bankház kiküldöttei, a jólelkű gazda pedig remegő kézzel vette át a nagy csomag bankót és a társára bizta, hogy olvassná meg. Mikor a nagy izgalom után magához tért az egész társaság, hálálkodva köszönték meg a Török bankház embereinek, hogy ily nagy vagyonhoz juttatták őket.

Verekedő zenészek. Egy átvirrasztot éjszaka után betértek a kávéházba Olá János és Dani Ferenc zenészek. A fölött folyt köztük a vita, hogy ki kezeli nagyobb művészettel a hegedűt. Ebben a kényes kérdésben nem tudtak megállapodásra jutni. Végre közzel fogható argumentumokhoz folyamodtak, miközben nem kímélték egymást, és ha közbe nem lépnek, aligha produkálhatták volna sok időig a művészetüket.

Múlt hónapban elhaltak városunkban. 1. Tichler Ignác magánzó 86 éves. 2. Hegyi Mária gyermek 16 hó. 3. Weber Szidónia 33 éves. 4. Kolompár János 4 hetes. 5. Paczona János eseléd 40 éves. 6. Nagy István asztalos segéd 22 éves. 7. Tölfi Flórián ny. hiv. szolga 61 éves. 8. Nemes Sándor bir. végrehajtó 71 éves. 9. Német Irma gyermek 2 éves. 10. Heigl Miklós gyermek 7 éves. 11. Ruzsinszky Mari hajadon 28 éves. 12. Jákló Lóri öz. Halvax Pálné szemléző özvegye 55 éves. 13. Miklós Mária gyermek 1 hó. 14. Horvát György eseléd 74 éves. 15. Tót Lina gyermek 9 év. 16. Ragendorfer Géza kereskedő 26 éves. 17. Heigl Mária gyermek 9 éves.

Öväs. Napról-napra szaporodnak a különböző nevek alatt esz és köszvény ellen ajánlott szerek. Mindezek azonban nem tudják befolyásolni a közönség bizalmát, mellyel a Zoltán-kenőcsöt

régi időktől fogva kitünteti. Ezen világhírű kenőcs nem tévesztendő össze oly szerekkel, melyek számtalan más baj mellett esz és köszvény ellen is ajánlatnak, mert a Zoltán-kenőcs kizárólag csakis esz és köszvény ellen használható és ezen bajoknál — mint azt a legkiválóbb orvosok is igazolják, — tényleg felülmulthatlan. Üvegeje 2 K a készítő Zoltán Béla gyógyszer-tárában Budapest, V. Szabadságtér.

Ellopott ékszer. Egy zalaegerszegi uriházból elloptak egy arany női órát, hozzávaló hosszú nyakláncal és egy értékes szoknyát. Egy másik uri házból pedig két darab ezüst kávé és kanalat. A rendőrség megindította a tettesek után a nyomozást, de eddig eredménytelenül.

Pótvásár engedélyezése. Söjtör községben a f. évi október hó 2-ára esett, de elmaradt országos vásár helyett f. évi november hó 13-án pótvásárt tartanak.

Az epilepsia (nyavalyatörés) gyógyítása. Az orvosi szaklapok feltűnést keltő közleményeket hoznak az epilepsiának egy új és biztos gyógyító módszeréről. — E cikkek szerzője és az új gyógymód megalapítója Dr Szabó B. Sándor specialista orvos Budapesten, V. Alkotmány u. 5. — készséggel nyújt fölvilágosítást mindazon ily bajban szenvedőknek, kik egészségük teljes helyreállítását az ő új és bevált módszere segítségével elérni óhajtják.

Állandó háziipari telep. Turesisecén állandó háziipari telep létesült, a földművelési miniszter támogatásával. A telep felügyelősége minden jelentkezőt alkalmaz s munkájának megfelelőleg díjaz.

Elveszett egy 14 karátos 22 korona értékű arany Szentgyörgy tallér. A becsületes megtaláló adja át a rendőrségnek.

Múlt hónapban levágott állatok száma. Múlt október hó folyamán a helybeli vágóhidon levágásra került 30 db nagy szarvasmarha, 85 db tejtőgő, 67 db borjú, 118 db birka és 203 db sertés.

Állategészségügy. Vármegyénk területén a hivatalos kimutatások szerint f. hó 6-án egy községben lépfene, 16 községben tenyészbenáság, 9 községben ivarszervi hólyagos kiütés, 2 községben rühkór, 10 községben sertésorbán és 23 községben sertésvész fordult elő.

A divat.

— A Divat Ujság-ból, —

Áll, a mit a minap állítottuk, hogy az idei őszi téli évad látogató ruháinak az uralkodó divatja a „Princesse“-forma lésszen. Természetesen, hogy erre a formára a vasalt bársony (panne), az angol bársony (veletin) és a finom posztón kívül alig van alkalmas kelme. A legutólról lehetne a fekete — ezenkívül még a lila és olivzöld a nap színei — vagyis a legdivatosabbak. A feketét és a többiek egyaránt egy kevés himzéssel, a posztókat világosabb posztóval és tűzéssel díszítik. A bársonyokon is csak egy kis hajtóka, a derékon és ujján himzett, a nyakbetét világosabb és selyem — legtöbbször fehér. A ruha maga minél egyszerűbb. Különben már a kelme valóságával is szinte vele jár az egyszerűség. Elbirhatatlan volna bármily pánt vagy fodordísz.

Hogy a modern látogatóruha alá selyemszoknya vagy legalább is selyemfodorról díszített alsószoknya kívánatos, az abból is kitészik, hogy dámaink sehogy sem akarnak a természet és járást oly előnyösen kísérő és emelő hosszú szoknyáról lemondani, a melyet mihelyt nem megyünk kocsin, kezünkben magásra emelve iparkodunk a pusztulástól megvédeni. És ezzel kezdődik a szép alsószoknya szerepe. — a mely olyan rövid legyen, hogy soha se kelljen emelni, de elég hosszú, hogy felső ruhánk alját támogassa.

Természetes, hogy a rendes mindennapi sétára, vagy dolgunkban való eljárásra szánt ugynevezett straparuhánkat ma még hosszúra szabtatni, egyenesen izléstelenség számba menne. A rendes utcajáró ruhát nem szabad fölemelni, — de nem szabad neki a földet sem érinteni. Ha pedig az utcáról haza értünk, legelső dolgunk legyen átöltözködni, — kivált ha apró gyermekeink vannak — és egy kényelmes, a mai divatnak megfelelő és minden házi foglalatosságra alkalmas kis reformruhába bujni. Ha mindenféle alkalomra, úgy mint házi, séta, látogatóba való csak egy ruhánk van is, már jól elvagyunk látva.

E mellé ha egy diszesebb estebédre vagy színház és hangversenyre való ruhánk van és egy feltucat mindenféle bluz, hát nem panaszkodhatunk sem a sorsunkra, sem a férjünkre. A ki ennyivel nem tud jól öltözködni, az magára vessen.

Még nagyon jó segédeszközei ma az öltözködésnek a különféle krepp-, és kreponkendők és félgallérok remek japánselyemhimzéssel borítva. Igaz, hogy nem olesó divat, mert áruk ötven és százötven korona közt váltakozik, — de örökös, mert tartós tiszta krepp és a himzése is dupla, színe-viszája egy. Azután a sok mindenféle gallér és nyakkendő, az övezők sokfélesége. Csak ugy kínálgatja magát az ezer apró piperetárgy minden kirakatban. Mondhatom, hogy szegény fővárosi asszonynak súlyos megpróbáltatás manapság, — a mikor a szertelenül megdrágult élelmezés minden segélyforrását kiapasztja és szikkasztja, mint a kánikulai hőség a földet — végigsétálni a Belvároson és epedve nézni a kirakatok esábulatos gazdagságát.

Még szólnom kellene a kalapokról. De beszélnek helyettem a képek. Ezek világosan mutatják, hogy a legfeltűnőbbtől a legegyszerűbb formáig, a mely szinte teljesen dísztelen, minden divat. Kalap is természetesen más való az egyszerű angol és más a látogató ruhához. Az utóbbit színházban is hordhatjuk — már akinek páholyra telik. Mi többiek, a kik a földszintről élvezzük a művészetet, ezzel is megspórolhatunk egy-két kalapot.

Ida,

A Divat Ujság minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olesó: negyedévre postán való széküldéssel, két korona husz fillér. Előfizetni legcélszerűbben a kiadóhivatalba intézett postautalványon lehet. A Divat Ujság kiadóhivatala Budapesten, VIII., Róka Szilárd-utca 4 számú házában van.

Kakao és csokoládé kedvelők figyelmébe:
Hoff János-féle

Kandol-Kakao

a legesekélyebb zsirtartalmu, azért igen könnyen emészthető, soha sem okoz székrekedést, mindazáltal ritka finom íze mellett kiválóan olesó.

Valódi csakis Hoff János névvel és az oroszlan-védjeggyel.

Csomagok a 1/4 kgr. 90 fillér
1/2 kgr. 50
Mindenütt kapható.

Báli selymek 60 krajeártól kezdve meterje, legújabb újdonságok bérmentve és már megvámolva, házhoz szállítva. Gazdag mintagyűjtemény postafordultával. **Henneberg selyemgyára Zürich.**

Piaczi árak a legutolsó hetivásáron 60 kilogrammo nkin

	minőség szerint	Kor.-60	Kor.-60
búza		8.—	—
rozs		6.10	—
árpa		6.—	—
zab		6.10	—
tengeri		6.50	—
burgonya		—	—

Nyilt-tér:*)

3797/B. 1905. szám.

Ő Felsége a Király nevében!

A zalaegerszegi kir. törvényszék mint, felebbviteli büntető bíróságnak Szalay László kir. törvényszéki bíró mint elnök, Skóday Aurél és Sperlágh Géza kir. tszéki bírák, valamint Sinkovits Géza kir. tszéki aljegyző, mint jegyzőkönyvvezető részvételével alakult ítélő tanácsa rágalmaszás és becsületsértés vétsége miatt vádolt Freyer Lipót elleni bűnygyben, melyben az *alsólendvai kir. járásbíróság* 1905 augusztus hó 9. napján 1905 B. 353/7 szám alatt ítéletet hozott, a magánvádló részéről a vádlott felmentése miatt bejelentett felebbezés következtében Kovács Sándor, mint magánvádló és képviselője *Dr Filkor Márton* a

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

vádló és Dr Keresztury József védő jelenlétében Zalaegerszegen 1905 évi szeptember hó 21 napján megtartott nyilvános ülésben tárgyalás alá vévén a vád és védelem meghallgatása után következően

Ítélt:

A kir. törvényszék mint felebbviteli büntető bíróság a kir. járásbírósnak ítéletét a B. P. 554 §. második, illetve a 423 §. harmadik bekezdése alapján megváltoztatja és Freyer Lipót alsólendvai születésű és lakos 39 éves izr. vallású nős, családos vagyonos kereskedő vádlottat bűnösmondja ki a btk. 261 §-ába ütköző -- Kovách Sándor sérelmére elkövetett becsületsértés vétségében a miatt, mert róla Alsólendván 1905 évi július 20 és 21 napján azt állította, hogy őt egy mézárós legény felpofozta, s ezért a vádlottat a btk. 261 §-a alapján az 1882 XXVII. t. c. -ben meghatározott célokra fizetendő s behajthatatlanság esetében a btk. 53 §. alapján 10 napi fogházra átváltoztatható 100 (egyszáz) korona pénzbüntetésre ítéli.

Elmarasztalja a vádlottat a B. P. 480 §-a alapján esetleg felmerülő rabtartási költségeknek az 1890 XLIII. t. c. értelmében a kir. kincstár részére leendő megfizetésében.

Kötelezi vádlottat a B. P. 419. 480 §-ai alapján, hogy 30 korona első, 30 korona második bírósági ügyvédi képviselői, 20 korona utánjárás költséget Kovách Sándor sértett részére 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett megfizessen.

Elrendeli a btk. 277 §-a értelmében jelen ítéletnek egész terjedelmében a »Zalamegye« című hetilapban vádlott költségére leendő közzétételét.

Indokok:

Az elsőbíróság ítélete ellen magán vádló a vádlottnak a rágalmazás vétsége alól való felmentése miatt jelentett be fellebbezést, a felebbviteli főtárgyalás során azonban egyedül a btk. 261 §-ában ütköző becsület sértés vétsége miatt tartotta fenn fellebbezését és kérte a vádlottat bűnösnek kimondani.

A kir. törvényszék az elsőbíróság által megtartott tárgyalás során kihallgatott vádlott beismerése, úgy Vidóczy Ferenc, Baranyai Béla és Kormos Ármán tanúk vallomása alapján tényként megállapítja, hogy a vádlott folyó évi július 20-án az alsólendvai takarékpénztár r. t. üzleti helyiségében Vidóczy Ferencnek és Baranyai Bélának azt mondta, hogy a dobronaki káplánt a Korona szállóban egy mézárós legény felpofozta és hogy ezt Pollák Józseftől és Grósz Bélától hallotta. A midőn pedig Vidóczy őt arra figyelmeztette, hogy ez a hír valótlan, koholt, vádlott kijelentette, hogy »én állom a szavamat, mert olyan megbízható embertől halottam mint Pollák Jóska!«

Vádlott beismerése és Baranyaival közölte, tagadta azonban hogy ez által magánvádlót becsületében sérteni akarta volna. Tekintve azonban, hogy a magánvádló ellenében ellenszenvet, haragot táplál s ebből folyóan valamely meggyalázó kifejezésnek, hírnek tovább adása, terjesztése önmagában véve is meggyalázásra irányuló szándékot bizonyítja, tekintve hogy vádlottnak a meggyalázásra irányuló szándéka bizonyítva van továbbá az által is, hogy a koholt tényállítás valótlanosságára történt figyelmeztetés után is kijelentette, hogy »állja a szavát«, mert megbízható embertől halotta és tekintve, hogy az areulütés meggyalázó eselekményt képez, s mint ilyennek meggyalázó szándékkal való hiesztelése a becsület sértés vétségének a tényálladékat megállapítja, mindezeknél fogva az elsőbíróság ítéletét a kir. törvényszék megváltoztatta és vádlottat a B. T. K. 262 §-ba ütköző becsület sértés vétségében, — beszámítást kizáró ok hiányában bűnösnek kimondotta, s figyelemmel büntetlen előéletére mint enyhítő s a roszakaratu terjesztésre, mint súlyosító körülményre, a kitett mérvű büntetéssel büntette.

Az ítélet egyéb rendelkezése a B. P. 479 §§-ai alapján, az ítélet hírlapi közzétételének elrendelése a btk. 277 §. alapszik. Zalaegerszeg, 1905 szeptember hó 21-én. Szalay sk. t. elnök. Skóday sk. előadó.

Kiadta a zalaegerszegi kir. törvényszék felebbviteli büntető bíróság.

Zalaegerszeg, 1905 szeptember hó 21-én.
Sztaniszlavszky sk., Skóday sk.,
elnök. előadó.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
Társszerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

MATTONI FÉLEG
BUDAI
KESERUVIZ
legjobb hajtoszer.
Kapható minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben.

HAAS LAJOS
központi kávéháza.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy Zalaegerszegen a **központi kávéházat** megvettem s november elsejétől kezdve a tisztelt közönségnek teljes megelégedésére legnagyobb szakértelemmel személyesen magam vezetem.

A modern igényeknek megfelelőleg a jó izlésnek fogok szolgálni, felhasználom az előkelő üzletekben szerzett szakértelmet és tapasztalatokat.

A teljes átalakítás és új berendezés után novemberben külön értesítem a t. közönséget az ünnepélyes megnyitás idejéről.

Szíves pártfogást kérve vagyok kiváló tisztelettel

Haas Lajos
a Központi kávéház tulajdonosa.

„Aubertin és Társa“

legversenyképesebb francia pezsgő gyártól sikerült egész Zalavármegye területére képviselést, valamint egyedüli főraktárt megszerezni. Az „AUBERTIN“ pezsgő 50%-al olcsóbb mint egyéb francia pezsgők, minek dacára is fenti világhírű cég kezeli az iránt, hogy minőségileg megfelel bármely elsőrangú francia gyártmánynak. Hogy pedig gyártmányát fele árban hozza forgalomba, teszi azért, mert minél nagyobb tért akar foglalni gyártmánya részére. **Megrendelések alulírottához küldendő** és kívánatra szívesen szolgálak ajánlattal, akár közvetlen a gyárból, vám és bérmentve, akár a raktárból. Főraktár valódi importált **ANGOL KING RUMBÓL**. Egy nagy eredeti üveg ára 5 K. Bel- és külföldi rumok a legmegfelelőbb árban. **Tea különlegességek** nagy raktára.

Kosztelitz Miksa
Zalaegerszeg, Vármegyháztér 4.

HIRDETÉSEK
felvételnek
A KIADÓHIVATALBAN.

VITA * VITA * VITA

Hazai termék!

VITA

legfőbb természetes NÁTRIUMFORRÁS

Számos orvosi szakvélemény alapján kitűnő gyógyhatású kősó, húgysavas lerakódások, gyomor-és bélbetegségeknek, különlegesség gyomorerősítés ellen.

Kapható minden gyógyszerárban és ásványvíz-kereskedésben.

Főraktár: Zalaegerszegen **GYARMATI VILMOS**-nál; Forrás-igazgatóság Sóska, Vasmegeye.

Egyszeri átsimítás

Schicht-szappannal

(Szarvas vagy kulcsszappan)

pótol

kétszeri átsimítást közönséges szappannal.

Schicht-szappan a legjobb és használatban a legolcsóbb!

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy az »Arany Bányák« szálloda éttermében minden csütörtökön és vasárnap Horváth Pika Jóska ujonnan szervezett zenekara hangversenyez.

A zenekar mély tisztelettel kéri az uri és hölgyközönség kegyes pártfogását.

Tosch Károly szállodás
Horváth Pika Jóska és a zenekar.

Meghívó.

Tisztelettel felkérem, hogy a pécsi lóverseny-egyletnek folyó évi november hó 19-én (vasárnap) d. e. 11 órakor Pécsen, a vármegye székházának közgyűlési termében tartandó

Őszi rendes közgyűlésén

megjelenni szíveskedjék.

Pécsen, 1905 november 1.

Az elnökség nevében:

Báró Bothmer Béla
m. kir. honv. huszár-ezredes.

Tárgysorozat:

1. Igazgató-választmány jelentése az egylet működéséről.
2. Az 1906. évi költségvetés jóváhagyása.
3. Határozat, az egyletnek leendő kiterjesztésére Fehér-, Bács-Bodrog- és Verőce-megyékre.
4. Egylet elnök, alelnök és igazg.-választmányi tagok választása.
5. Igazgató-választmány tagjai 1/3 részének kisorsolása és újra választása.
6. Esetleges indítványok.
7. Jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése.

73544. számhoz.

Vadászati bérleti hirdetés.

Zalamegye Németfalu község határában fekvő németfalusi 597 ⁶/₁₀ k. holdnyi, Veszprém megye Csász község határában fekvő 300 ⁸/₁₀ k. holdnyi közalp. erdőbirtokokon gyakorolható

vadászati jog

1906. évi január 1-ső napjától számított hat (6) év tartamára *folyó évi november hó 27-én déli 12 órakor* a vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszterium X. erdészeti ügyosztályában tartandó zárt ajánlati verseny útján hasznóbérbe adatik.

A vadállomány mind a három erdőben őz, nyul és egyéb apró vad.

Az egyes vadászati bérletekre külön-külön szerkesztendő 1 koronás bélyeggel és egyenként negyven-negyven korona bánatpénzzel ellátott ajánlatok 1905. évi november hó 27-ik napjának déli 12 óráig a vallás- és közokt. m. kir. Miniszterium segédhivatali főigazgatójánál Budapest, V. ker. Hold-utca 16. szám alatt nyújtandók be.

A megajánlott évi bér számmal és betűvel kiírandó és kijelentendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és azokat feltétlenül elfogadja.

A feltételektől eltérő, későn beérkezett, avagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlattevők közötti szabad választás, vagy visszautasítás joga tekintet nélkül a beígért bérösszegre a vallás- és közokt. m. kir. Miniszterium urnak tartatják fenn.

Az árverési, egyszersmind szerződési feltételek a zalaerdői m. kir. közalapítványi erdőgondnokságnál Zalaerdődön u. p. Jánosbáza és Budapest a vallás- és közokt. m. kir. Miniszterium segédhivatali főigazgatójánál betekintheők.

Zalaerdődön, 1905. évi október 21.

A zalaerdői m. kir. közalp. erdőgondnokság.

Szíves tudomásul!

A városi villamvilágítás felállítása alkalmával a köz- és magán-épületek, úgy az üzlethelyiségekbe eszközöndő bevezetéseket, azok szakszerű berendezését s tetszés szerinti égő testekkel való ellátását — mint erre képesített egyén — elvállalja

Juhász Lajos electrotechnikus
Zalaegerszegen.

Megkeresésekre költségvetés és rajzok díjtalanul.

Egyben bátor vagyok ajánlani ez idő szerint legjobbnak bizonyult acetylen világítási berendezéseimet úgy nagyobb épületek, valamint üzlethelyiségek megvilágítására saját találmányu gépem, valamint e célra szolgáló kisebb — s boltokban is könnyen elhelyezhető — teljesen szagtalan fejlesztők alkalmazása mellett.

Jutányos árak! **Kifogástalan világítás!**

Kesztyűs, sérvkötő és kötszer üzlet megnyitás!

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség tudomására hozni, hogy üzletemet Zalaegerszegen **a főtéren**, Horváth Miklós ur házában, teljesen felszerelve megnyitottam s annak vezetését Stefán Jakab urra bízom, aki Budapesten e szakmában 25 évig működött.

Raktáron tartok és rendelés szerint készítek minden idényre glaszé, szarvas és kenguru bőr keztyűket; bélelt, kötött cérnakeztyűket **minden módszer szerint**; sérvkötőket, gummi árut, nadrágtartókat, harisnya kötőket.

Nagy raktár betegápolási cikkekben; irrigátorok, inhaláló gépek, feckendők stb.

Francia különlegességek nagy raktára.

Gummi cipősarok gyári áron.

SUDIN fagyás, tyukszem és izzadás elleni szer jótállás mellett.

Legfinomabb **pipereszappanok** és **illatszerek** dús raktára.

Nálam vásárolt kesztyűk egyszer díjtalanul tisztítottak.

Javítások, festés és a szakba vágó átalakítások legolcsóbban és lelkiismeretesen végeztetnek.

A mélyen tisztelt közönség szíves pártfogását kérve

maradtam kitűnő tisztelettel

Hőfie Károly.

Pártoljuk a hazai ipart!**XXV-ik magyar királyi****jótekonycélú államsorsjáték.**

Ezen sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótekonycélokra fog fordíttatni. Ezen sorsjátéknak **7691** nyereménye van **365.000 korona** összegben készpénzben.

Főnyeremény 150.000 korona,

továbbá:

1 főnyeremény — — — 50.000 kor.	20 nyeremény à — — — 500 kor.
1 » — — — 20.000 »	50 » » — — — 100 »
1 » — — — 10.000 »	100 » » — — — 50 »
2 nyeremény à — — — 5.000 »	1000 » » — — — 20 »
5 » — — — 2.000 »	6500 » » — — — 10 »
10 » — — — 1.000 »	

Huzás visszavonhatatlanul 1905. decembar 28-án.

Egy sorsjegy ára négy korona.

Sorsjegyek kaphatók a magy. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdeben és váltóüzletben.

Magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

8429/tkv. 1905.

Árverési hirdményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy *Filipánits Mihály* végrehajtatónak *Óri Erzsébet* Puer Károlyné végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében az árverés a zalaegerszegi kir. tszék területén levő a zalaegerszegi 517. sztkvben + 625, 614/a 612/b hrszámok alatt 1/4 részben korábban végrehajtást szenvedett, jelenleg ifj. Puer Károly, Puer Géza, Puer Béla, 1/4 részben Óri Teréz. özv. Farkasné, 1/4 részben Óri Mária özv. Behmné, 1/4 részben Óri Ágnes Pappné tulajdonánál fölvevett ingatlanokból végrehajtást szenvedett 1/4 rész jutalékára 3473 K. II. a osácsi 144. sztkvben + 452. hrsz. alatt ugyanazok tulajdonánál fölvevett ingatlanból ugyanannak részére 174 K. III. a osácsi 146. sztkvben + 456. hrsz. alatt ugyanazok tulajdonánál fölvevett ingatlanból ugyanannak 1/4 részére 200 korona kikiáltási árban az alábbi feltételek mellett elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1905. évi december hó 6-ik napján délelőtt 10 órakor Zalaegerszegen** a tkvi hatóság irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 374 K 30 f, 17 K 40 f, 20 K készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 48. §-a alatt jelzett árfolyammal számított és az 1884. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. Zalaegerszeg, 1905. évi augusztus hó 2-án.

Rutich, kir. tszéki bír.

Hirdetmény.

Id. Háczy Kálmán hagyatékához tartozó zalaegerszegi házak, földek és szőlő szabad kézből **eladó.**

Ajánlatokat elfogad alulírott tömeggondnok.

Dr Keresztury József ügyvéd.

Felhívás

rozs és zab szállításra.

A soproni katonai élelmezési raktár rozs és zab szükségletéből — melynek szállításából a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület is vállalt megbízottja útján egy részt akként, hogy a szállítás eszközléséért a megbízott felelős, azonban jogában van az egyesületi tagoknak a szállítandó mennyiség erejéig rozsot vagy zabot átadni — még 77 waggon zab és 19 waggon rozs hiányzik. Tekintettel a gabona piacon beállott árváltozásokra, mely szerint a mai napi árak magasabbak mint a kincstár által megállapított árak, hajlandó az egyesület megbízottja (Feleki Ignác Szombathely) a katonai élelmezési raktárba való beszállításra, a folyó napi árban rozsot és zabot átvenni.

Mivel az árak a vasuti fuvar miatt pontosan meg nem állapíthatók, hajlandó Feleki Ignác megbízott a szállítani óhajtokhoz személyesen kiutazni s velük az árra nézve megegyezni.

Felkérem ennél fogva a tisztelt gazdasági egyesületi tag urakat, hogy akiknek zab vagy rozsuk van eladó azt vagy a gazdasági egyesület titkári hivatalához, vagy a mi még célszerűbb Feleki Ignác megbízottnak Szombathelyre jelentsék be. Zalaegerszeg, 1905 november 11.

Sárközy Viktor
g. e. titkár.

Sárkány S. Bankháza

Telefon 80-89. BUDAPEST, VI. Ó-UTCA 6. Telefon 80-89.

a magyar királyi szabadalmazott Osztálysorsjáték főarúsítója.

Sürgönyezim: Folyó számla: Pesti magyar kereskedelmi banknál és a magyar kir. postatakarékpénztárnál.
Sárkányék Budapest.

Legmaagsabb pénzkölcsönt nyújtok sorsjegyekre és értékpapírokra, bárhol elzálogosított sorsjegyeket saját pénzzel kiváltak és ezekre nagyobb kölcsönt adok; letétjegy, zálogjegy beküldendő. Kedvező feltételek mellett a kölcsön részletekben is visszafizethető.

Budapesti és vidéki kereskedőknek, iparosoknak váltóit leszámítolom és könnyen törleszhető váltó és személyhitelt nyújtok.

Tisztviselők és katonatisztek amortizációs kölcsönt kaphatnak.

Háztulajdonosok és földbirtokosoknak II-ik és III-ik helyre való betáblázásra azonnal folyósíthatok.

Semmiféle előleges jutalékot nem kérek ugyszintén minden levelet, válaszbellyeg nélkül is, rögtön elintézek

Sárkány S. bankháza

Budapest, VI., Ó-utca 6.
25 év óta törvényszékiileg bejegyzett cég.

Megjegyzés: A XVII-ik sorsjáték I-ső osztályu sorsjegyei már megjelentek és kérem egyuttal b. megrendeléseit, a legjobb és legpontosabb kiszolgálásról előre biztosítom, minden nyeresémet azonnal kifizetek.

A következő szerencse számokat ajánlom, mert ezek nagy nyeresémmel még nem lettek kisorsolva:

2979	12128	12953	16065	35733	44596
51325	58762	80847	99191	101580	105655

Kivágandó

Megrendelő-lap.

Sárkány S. bankháza Budapest, VI., Ó-utca 6.

Megrendelem önöknél a ..... számu { egész, fél, negyed } sorsjegyet

és ennek árát postautalvánnyal küldöm. kérem utárvenni.

A nem kívántat Név: .....
tessék áthuzni. Lakhely, u. p. ....

Elvem: kevés haszon nagy forgalom.

Szőrmeárúk,

női divatkelmek, összes bélésárúk, mindenféle díszek, selymek, bársonyok, kész bluzok, alsó szoknyák, kesztyük, harisnyák az őszi és téli idényre; továbbá szalagok, csipkék, zsebkezdők és derékfűzők rendkívüli nagy választékban, jutányos árakért kaphatók

Radó Henrik

női divatáru-üzletében Zalaegerszegen.

A pécsi HAMERLI-féle kesztyük egyedüli elárúsítója.

Naponta érkeznek az ujdonságok.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Dobozza 1 korona és 2 korona. Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“

GYÓGYSZERTÁR

Budapest, V., Váci-körut 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható Zalaegerszegen: **Kaszter Sándor, Kiss Lajos,** Sümegen: **E. Dervarics István,** Zalazentgróton: **Botfy Péter** gyógyszerészeikben.

**Jól vesz,
ki most vesz.**

Tekintettel a gyenge időjárásra elhatároztam, hogy raktáromon levő téli árut **mélyen leszállított** árban bocsájtom a n. é. vevőim rendelkezésére. Igen nagy választékban kaphatók **szőrmeárúk gyári áron alul is.** Kesztyűk 25 krtól feljebb, téli férfi harisnya jó minőség, 6 pár vételnél 1 frtől 1.80-ig, gyermek camasnik, férfi bokavédők, kitűnő férfi uti sapkák, gallér védők stb. Ugyazintén kitűnő **férfi ing, gallér, kézeltők** igen nagy választékban. Legszébb újévi ajándékul ajánlok **egy életnagyságu képet** remek keretben 4 frtért rendelni. Gyermek és női cipők nagy választékban.

Kiváló tisztelettel
DEUTSCH HERMAN
központi áruháza Zalaegerszegen.
Képkeregetek 5 perc alatt készülnek.

Iszákosság nincs többé!

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cosaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cosapor többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodahatása ellenszenvessé teszi az iszákosoknak a szeszes italt. A Cosa oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí, mi okozta javulását.

Cosa a családok ezreit békítette ki ismét, sok sok ezer férfit a szegény és becselenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített s sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a Cosapor tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irásokkal telt könyvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

INGYEN PRÓBA 217. sz.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje még ma az intézetnek.
(Levelek 25 f, levelezőlapok 19 fillérel bérmentesítendőek.)

COSA INSTITUTE
(Dept. 217),
62, Chancery Lane,
London, Anglia.

Eladó üzlet.

Jó forgalmu fűszer-, vas- és rőfös üzletemet átadom. Átvehető december 15-éig esetleg végére.

Évi forgalom 20.000 K.

Licht Sándor

Felsőszemene.

4722/P. 1905.

HIRDETMÉNY.

A közigazgatási segéd- és kezelő tisztviselők országos segítő egylete mint szövetkezet felszámolás alatt bejegyzett cég felszámoló bizottsága ezennel közhírré teszi, hogy a

szövetkezet felszámolása

a zalaegerszegi kir. törvényszék mint kereskedelmi bíróság 4722/P. 1905. számú végzésével a cégjegyzékbe bejegyeztetett.

Ennélfogva felhívtnak mindazok, kiknek a szövetkezettel szemben követeléseik vannak, hogy igényüket ezen hirdetés harmadszori közzétételétől számított hat hónap alatt a felszámoló bizottságnak annál is inkább bejelentsék, mert ellen esetben követeléseik figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Zalaegerszegen, 1905 október 18.

Dr Berczelly
kir. törvényszéki albiró.

A legnagyobb eredményt

a m. kir. szab. osztálysorsjátékon eddig az egész országban ismert és népszerű **Lukács Vilmos bankház (Budapest, V., Fűrdő-utca 10. sz.)** vevői érték el. Ezen jelszó:

„Isten áldása Lukács Vilmos bankházán”

nyeremények hosszú sora által, melyeket ezen bankház vevőinek, titoktartás mellett már kifizetett, a legfényesebb módon megerősítést nyert.

Ezen bankház által eladott sorsjegyekre a következő nyeremények estek:

Sorsjegy-szám	korona	Sorsjegy-szám	korona
46965	400.000	45544	200.000
106858	200.000	60772	100.000
48303	80.000	2617	70.000
49559	60.000	60639	50.000
9899	30.000	45827	30.000
37115	25.000	88874	20.000
72895	20.000	29961	15.000
80034	15.000	107947	10.000
11311	10.000	65070	10.000
2695	10.000	27315	10.000
49581	10.000	67137	10.000
80045	10.000	81620	10.000

és ezeken kívül még óriási mennyiségű 5000 koronás, 2000 koronás stb. nyeremény, sok millió korona összértékben.

Nyujtsunk tehát kezét a szerencsének és vásároljunk osztálysorsjegyet ott, hol Fortuna istenasszony adományait oly tartósan és bőkezűen osztogatja — Lukács Vilmos bankházában, melynek sorsjegyei helyben,

kizárólag az alanti cégénél kaphatók.

Az I. osztályu eredeti sorsjegyek árai: $\frac{1}{8}$ 1.50 $\frac{1}{4}$ 3.— $\frac{1}{2}$ 6.— $\frac{1}{1}$ 12.— kor.

Az első osztály huzása **1905. november 23. és 24-én.**

Kapható Fenyvesi Miksa dohánykülönlegességi árudájában Zalaegerszegen.

azok, kik-
veteléseik
írdetmény
mitott hat
zottságnak
mert ellen
étetni nem

któber 18.

czelly

éki albró.

Saját érdekében hirdessen kiárólag LEOPOLD GYULA

MINDEN HÖLGY ELŐNYE

olcsón és a melletti mégis divatosan és elegánsan ruházkodni.

Saját érdekében

kérje ezért dustartalmu **mintagyűjteményünket**, melyet megtekintés végett ingyen és bérmentve küld a

WIENER MODEN UNION
Bécs, I., Schottenring 10

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGESSEG
gyógyítására és gyenge gyermekek erősítésére a leghatásosabb készítmény.

KRIEGER-féle

TOKAJI CHINA-VASBOR.

Valódi tokaji borból készül, tehát nem tévesztendő össze más készítménnyel. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.
Kis Üveg ára 3-20 kor Nagy üveg 6 kor - Kapható gyogytárakban
Postán küldi. **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Mátyás-ter.

SZIMON ISTVAN FÉLE
GYÓGYEREJŰ
SÓS-BORSZESZ

Szönyegeket takarók függönyök
Bütorzöveket csipkefüggönyök
Szönyeg-ház **S. SCHEIN** ca. 60 k. udv. száll.
WIEN, I., Bauernmarkt 12.
Döntartalmú képes **ARJEGYZEK** ingyen és bérmentve.

Ön nagyon időseinek látszik!
Fesse haját a **CZERNY-féle Tanningene**
HAJFESTŐ-SZERREL

PLATSCHEK VILMOS

elismerett legolcsóbb, legszolidabb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körut).

"SMITH PREMIER"
Képviselek kerestetnek.

SMITH PREMIER N° 5
Képes árjegyzék ingyen.

A VILÁG LEGJOBB ÍRÓGÉPE

BALASSA FÉLE UGORKATE

Pattanás, kiütés, szeplő, májfolt, sötét ránczok is eltűnnek az arcáról a valódi angol használatával.

Egy üveg ára 2 korona.
Hozzá ugorkaszappan 1 k. púder 1-20, K.

Főszékhely: **BALASSA KORNÉL** Budapest-Erzsébetfalva.
gyógyszertára

Dr. Kovács
készsztája
3 nap alatt biztosan hat.
Téglénye K 1-20

Dr. Kovács
gyógytára
Bpest, Gyár-u. 17.

HOTEL PÁRIS SZÁLLODA

szálloda: SIMON PÁL
BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 25. SZ.

100 szoba 2-70 k-ig fejébb tisztogatással és villanyvilágítással egyet. Fürdők, elegáns konyhák, étterem és előcsarnok a házban. Vilamos vasúti megállóhely az épület pályaudvarról és hajók felé.

KATZER - részv. társaság
megóvó-intézete
az első és legnagyobb.
1/4 millió részvény-tőke.

Budapest, Ó-utca 42, 44 (saját ház), 45, 46, és Uj-utca 43.
Katzer szörmeárul az egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.

KISS SZERENCSEJE
NAGY
VÁSÁROLJON CSAK **KISS-FÉLE**
SZERENCSE-SORSJEGYET
KISS KÁROLY ÉS TÁRSA
BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRUT 19.

SAKVELEMÉNY.

A MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYFORRÁS

kiváló összetételű égvényes sós savanyúvíz, amely tapasztalatom szerint megbízható gyógyhatással bír a légzőszervek, valamint a gyomor és bélsatorna hurutos bántalmainál, ugyancsak a húgy és lvszervek hurutos és vérpangásos bántalmainál is. Jó hatást gyakorol továbbá a belek atoniájára és a hasi vérbőségből eredő májbetegségekre. A „Siculia”-forrás belső használatának fürdésével való egyesítése oszlató hatást fejt ki a női medence szervek idült izzadmányainál. A tüdőgümőkör kezdetleges eseteiben, valamint a gümös-görvélyes nyírkmirigy dagasztatok ellen jó sikerrel alkalmazható. Célyszerű segédeszközt képez az elhízás és idült közsvény gyógyításában is. Ezen sokoldalú használhatóságánál fogva méltán számot tarthat az orvosok figyelmére.
Budapest, 1905. január 8.

Dr. Korányi Frigyes,
egyetemi tanár, történelmi tag, a M. Tud. Akad. tagja, stb. stb.

Származik a hazai tulajdonos „SICULIA” természetes szénsavat tartó gyár r. t. MÁLNÁSFÖRDŐN Háromszék v. m. Cím: SICULIA, Málnásfürdő. Főraktárak Budapestben: IV., Múzeum-körut 7., és minden nagyobb városban.

Kérjük a SICULIA névre figyelni!!!

Szénásy
szab.
Árpád
RAJZ-ESZKÖZ.
az összes közép-iskolákban a legjobban bevált
MAGYAR KÖRZŐ
MINDENÜTT KAPHATÓ.

Óriási szerencse GAEDICKENÉL!

Utólérhetetlen gyűjtődém szerencséje. Hiszen Magyarországon ugyszólván nincsen város, hol Gaedicke egy vagy több főnyereményt ne fizetett volna ki. Rövid időn belül a következő nyereményeket fizettem ki szerencsés vevőimnek:

A nagy jutalmat 602.000 koronát a 62551 számra,

háromszor a nagy főnyereményt	400.000	koronát a	11119	számra,
	400.000	"	28916	"
	400.000	"	33464	"

háromszor a 100.000 koronát, továbbá a 70.000, négyszer 60.000 és igen sok 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 és 10.000 koronás nyereményeket.

A legközelebbi XVII-ik sorsjátéknál, mely újból

55.000 nyeremény és 110.000 sorsjegyből áll, 14 millió 459.000 korona sorsoltatik ki.

Főnyeremény esetleg I millió korona.

Továbbá 1 nagy jutalom à 600.000, 1 nyeremény à 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 50.000, 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000, 67 à 5000 stb., stb.

Az eredeti sorsjegyek tervszerinti ára:

Egy nyolcad	Egy negyed	Egy fél	Egy egész sorsjegy
1.50	3.—	6.—	12.— korona,

melyek az összeg előzetes beküldése, avagy utánvétellel küldetnek szét. Hivatalos játéktérvek, valamint postai befizetési lapok ingyen és bérmentve.

A november hó 23-iki húzáshoz kérem mielőbbi becses rendelését hozzám juttatni.

GAEDICKE A. bankház Budapest, Kossuth Lajos-utca II. sz.
Sorsjegyek kaphatók Zalaegerszegen: Ján Ferenc fűszerkereskedőnél és Berger Samunál, Főter.

Hogy ne fázzunk meleged-
jünk

ILONA briket

mely kitűnő fűtőszer, minden kályhában alkalmas, nem piszkít, szagtalan, jól ég és nagy hőfoka van

kapható:

D. Horváth Győző
vas-, fűszer-, deszkakereskedőnél
Zalaegerszeg.

Pirszen (koks) kovács szén raktár.

Deszka, léc, cement raktár.
Kályha, tűzhely és gépraktár.

1905. kig. 1905.

Hirdetmény.

Zalaegerszeg r. t. város tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező téglagyárban részint géppel, részint kézzel készült első minőségű cikkek a következő árban kaphatók:

Kézi falazó téglá	22 (huszonkettő) korona
Géppel készült falazó téglá	26 (huszonhat) "
Horony zsidó	64 (hatvannégy) "
Lapos zsidó	23 (huszonnyolc) "
Kongó téglá (klinker)	22 (huszonkettő) "
5 cm. belső atm.	30 (harminc) "
6.5 " " "	40 (negyven) "
8 " " "	46 (negyvenhat) "
10 " " "	80 (nyolcvan) "

Az itt jelzett árak 1000 darab után számíthatnak.

A vételár a városi pénztárnál fizetendő.

Zalaegerszegen, 1905. évi június 28-án tartott tanácsülésből.

Várhidy Lajos polgármester.

Szőlővessző!

A világhírű „Delawáre“ adja legjobb bort!

— Oltani pertemetezni nem kell! —
A szőlészet kincse.

A phylloxerának ellent áll!

Leírását és árjegyzékét ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

Nagymennyiségű sima és gyökeres „Delawáre“ vessző eladás.

Cím: **Szifgyártó és Takács**
szőlőtelep-tulajdonosok.

Telep: Alsósegéd. Központi iroda: Felsősegéd. Somogy megye.

A vegyileg megvizsgált, amellyel hatóságilag az arcbőrre ártalmatlannak talált

Szörvesztő

eltávolítja hölgyeknél az oly csunya, kellemetlen arcszört gyökerestől, anélkül, hogy az arcbőrnek legkevésbé is ártana és az arcnak megadja az üdéséget, finomságot és simaságot. Ára 7 korona.

Videki megrendeléseket diszkrétén utánvétel mellett eszközöl:

Schmidek I. Budapest, VII., Nyár-utca 18.

Köhögésben!

szenvédők
használgák a kitűnő jóságú és kellemes ízű

Kaiser-féle
Mell karamellákat

2740 szavahihető bizonyítvány szól ezen szer biztos hatásáról köhögésben, katarrushban és elnyálkásodás esetén.

— Egy csomag 20 és 40 fillér. —
Csak az a valódi, melynek védjegyen „három fenyő“ van. Kapható Zalaegerszegen, Schmidt Győző cukrásznál.

Idős és ifju embereknek

ajánlatos Dr Müllernek több bővített kiadásban megjelent, a megzavart ideg és nemi rendszerről, valamint ennek radikális gyógy módjáról irt művét okulásul elolvasni.

1 K 20 fillérnek bélyegjegyekben való beküldése ellen borítékban megküldi:

Curt Röber, Braunschweig.

Óriási SZERENCSE TÖRÖK-nél!

Felülmulhatatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt 21 millió koronánál több nyeresémet fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; ezek között a két legnagyobb nyeresémet és pedig:

kétszer a nagy jutalmat, a **600.000** koronás főnyeresémet, a legnagyobb **400.000** koronás főnyeresémet, továbbá 4 à 100.000, 2 à 80.000, 3 à 70.000, 3 à 60.000, több 50.000, 40.000, 30.000, 20.000, 20.000, 15.000 és ezeken kívül számtalan 10.000, 5.000, 2.000, 1.000, 500 koronás és egyéb nagy nyeresémet.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb kezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 17-ik magyar osztálysorsjátékban

110.000 sorsjegyre ismét **55.000** pénznyeresémet jut és összesen **14 millió 459.000 korona** hatalmas összeget sorsolnak ki.

Rendelje meg a neve mellett álló szerencseszámot!

Sok pénz széppé varázsolja az életet! Talán meglepi a férj a feleségét vagy az asszony az urát a neve mellett álló sorsjegy megvételével által egy főnyeresémmel. A véletlen nagy szerepet játszik az életben és könnyen meglehet, hogy éppen egy szerencsés véletlen folytán a neve mellett álló számat eltalálta, melyre egy nagy nyeresémet jut.

Adám, Adél	12130	Dezsi, Erzsébet	65878	Iván, Jolán	2398	Otlo, Melánia	21451
Adólar, Agnes	3223	Ede, Esz er	4043	Jakab, Józsa	93322	Ödön, Narcisz	55177
Adólar, Ágoston	22037	Elak, Etel	41799	János, Judith	35597	Pál, Meszti	2737
Agoston, Amália	66017	Elmer, Flóra	107273	Jenő, Juliska	54895	Péter, Olga	51515
Aladár, Anna	41777	Emil, Franciska	32443	József, Karolin	17339	Pista, Paula	101969
Alföld, Anatólia	74396	Endre, Frida	92777	Kálmán, Katalin	63775	Richard, Pelagio	84855
Alföld, Apollonia	20292	Ernő, Genoveva	52551	Károly, Katalin	48741	Róbert, Petronella	79787
Alós, Aranka	101901	Ferenc, Gertrud	12111	Kornél, Klára	66344	Rudolf, Piroška	12533
Ambrus, Berta	50901	Frigyes, Gabriella	93989	Kristóf, Klotild	7279	Salamon, Regina	65827
András, Blanka	35236	Fülb, Gizella	60037	Lajos, Kornélia	109707	Samu, Rózika	17718
Antal, Borbála	2392	Gábor, Hedvig	20999	László, Krisztina	50919	Sándor, Rozalia	38107
Arnold, Boriska	90372	Gáspár, Heléna	79747	Leó, Kunigunda	96622	Simon, Sári	107397
Árpád, Betti	32117	Gergely, Henriett	51631	Lipót, Laura	21624	Tamás, Sarolta	48564
Artúr, Beia	105317	Géza, Hermína	38997	Lőrinc, Lenke	69022	Tibor, Szeréna	74377
Aurél, Brigitta	13223	Gusztáv, Hilda	2736	Manó, Leónia	6270	Theodor, Theodora	2727
Átilia, Cecília	52333	György, Ibolyka	55487	Marcus, Lidia	31484	Tivadár, Teréz	34950
Balázs, Cornelia	74397	Gyula, Iduska	35375	Márton, Lina	95297	Tóbiás, Teréz	55477
Balint, Dóra	24034	Henrik, Ilona	31477	Mátyás, Ludmilla	32977	Vendel, Valéria	20005
Bernad, Dorottya	9001	Hermann, Ilma	92792	Mihály, Luiza	24292	Viktor, Veronika	101011
Bela, Cecília	38277	Hugó, Ilka	43435	Miklós, Magdolna	65146	Vilmos, Viktória	50908
Benedek, Eufemia	108855	Ignac, Irén	12115	Miksa, Malvin	35502	Vince, Vilma	12413
Bernát, Emma	51377	Illés, Irma	45273	Mór, Margit	12306	Zoltán, Zsófia	65565
Dániel, Eracsztin	101911	Imre, Izabella	109333	Nándor, Mária	103689	Zsigmond, Zsuzsanna	5463
Dávid, Éva	16364	István, Janka	27174	Orbán, Mária	36784		
Dénes, Evelin	92157	Izidor, Johanna	53077	Oszkár, Matild	67197		

Legnagyobb nyeresémet esetleg 1000.000 korona; továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeresémet 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb nyeresémet.

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt	— .75	vagy K 1.50	1/4 eredeti sorsjegy frt	1.50	vagy 3 korona.
1/2 " " "	3.—	" " "	6.—	1/1 " " "	6.—
					12

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

f. évi november hó 22-ig

hozzánk bizalommal beküldeni, miután fenti szerencse számok gyorsan elfognak.

Török A. és Tsa

Sürgőnycim: Törökék, Budapest. bankháza, BUDAPESTEN. Sürgőnycim: Törökék, Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: **Teréz-körut 46/a.** I. fiók: **Váci-körut 4/a.**
II. fiók: **Muzem-körut II/a.** III. fiók: **Erzsébet-körut 54/a.**